

Naročnina mesečno 25 Din, za izozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za izozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECC

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate, Safarjevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Kam Romunija?

V ponedeljek smo prinesli kratko vest, da je bil romunski zunanji minister Titulescu poklican iz inozemstva domov in da bo v Bukarešti sklican silno važen kronski svet, ki bo sprejel važne sklepe glede bodoče romunske zunanje politike do sovjetske Rusije. Navadili smo se, da smo vedno, kadar koli je prišel govor na Romunijo, brezbrizno skomignili z rameni. Tokrat bo treba slediti dogodkom v Romuniji z veliko pozornostjo. Od vseh strani namreč se izvaja na romunsko vlado silen pritisk, naj izbere med protisovjetsko ali zasovjetsko politiko in nam ne more biti vseeno, kako se bo naša zaveznica odločila in če se bomo zjutraj zbudili s sovjetskimi mejami tik za našimi ramami ali pa še vedno daleč od nas v obronkih Besarabije.

Romunija je vsled manije, ki jo je več kot eno leto evropska diplomacija imela za sklepanje najraznovrstnejših paktov, danes vse križem povezana z Evropo in težko bomo našli le en sam zvezni sistem, v katerega bi ne bila tudi ona vpletena. Članica je Mala zveze in kot takšna odločujoče udeležena pri vsej zunanji politiki, ki jo Mala zveza skuša dosledno zasledovati v Podonavju. S Francijo jo veže vojaška zvezna pogodba. S Poljsko istotako. Končno je članica Balkanske zveze in s tem prav v osrčju vseh političnih vprašanj, ki tičejo organizacije Balkana in sploh vse južnovzhodne Evrope in Prednje Azije. V teku zadnjih mesecev so se dogodki razvijali v tako absurdni zunanje-politični erti, da so prav za prav vsa romunska zavezništva, če izvajamo Poljsko, stopila v tesne odnose s sovjetsko Rusijo in s tem neposredno tudi s Kominternom. Francija se je z Rusi povezala na žive in mrtve, Češkoslovaška, ki je članica Male zveze, je s sovjetski sklenila najbolj tesne zveze vojaško-obrambene zaveze. Naposled je romunska zaveznica v Balkanskem paktu, Turčija čisto organično navezana na sovjetsko Rusijo. Ni čudno torej, če se je sedaj izvršil koncentričen napad na romunsko vlado, da tudi ona sledi svojim zaveznikom na tej poti in ustvari med Romunijo in Sovjetijo bolj intimno sodelovanje, s katerim bi smeli računati tudi generalni štabi Francije, Češkoslovaške, Turčije in sovjetske Rusije.

Do sedaj se je Romunija, ki ima celo vrsto silno prebranih diplomatov, zelo spretno otepal na vse strani in je lezla k Rusiji več ali manj s stisnjenimi zobmi, a samo toliko, kolikor je pač morala, da je niso obtožili nelojalnosti. Pri tem je znala politično konjunkturo tudi sijajno izrabiti. Ko se je lani nahajal v Bukarešti francoski zunanji minister Barthou, je imel očitno namen romunsko vlado končnoveljavno pritisniti ob zid, da bi šla z bolj smelljajočim obrazom v razprostrto naročje sovjetske Rusije. Tatarsen, ki je še leta 1925, ko je bil notranji minister, govoril o Besarabiji in o Dnjestrju, ki loči dva kulturna sveta, se je nevarnosti spretno izmuznil, ko je sedaj kot ministrski predsednik Barthouja razložil, da praznih rok ne more v zvezo s sovjeto in da potrebuje znatnih denarnih sredstev za modernizacijo romunske vojske, da bo vredna partnerica tako odličnih zaveznikov. Dobil je od Francozov v ta namen nekako dve milijardi dinarjev posojila in sicer za nabavo vojnih potrebščin. Z njimi je res obnovil romunsko vojsko, v kolikor se je zdela obnove potrebna. Tudi romunska industrija je bila deležna precejšnjega zlatega dežja, ki je padel s francoskega neba. Če je preti suša, so romunski diplomati znali zaigrati silno previdno na kakšen hitlerjevski instrument, kar je imelo za posledico, da so denarne padavine trajale naprej.

Danes pa je očitno prišel trenutek, ko bo morala Romunija resno izbirati, ko ji preskakovanje z ene noge na drugo ne bo več pomagalo in ko bo morala nesti svojo kozo na trg in jo tam dati na prodaj za čim višjo ceno. Njeni politični zavezniki in njeni dobavitelji denarnih sredstev so jo sedaj postavili pred alternativo, da naj brez oklevanja sprejme sovjetsko politiko, ki je v interesu vsega zveznega sistema, ali pa naj se gre obesat drugam, kamor hoče. Ni verjetno, da se bo mogla izkoptati iz te slepe ulice s kakšno novo briljantno diplomatično kretnjo.

Titulescu, ki se je izkazal bolj za zvitega pravnikarja in blestečega diplomata kot za modrega državnika, se zdi pridobiljen za sovjetsko linijo, ki jo vsiljuje Romuniji Francija, Češkoslovaška in Turčija ter upniki romunske države blaginje. On je tudi zadnje mesece v tej smeri šel že zelo daleč ter prevzel obveznosti, ki so se zdele modrim državnikom v Bukarešti prevelike. Brez dvoma bo pri kronskem svetu, o katerem bržkone še več dni ne bomo slišali nič konkretnega, zagovarjal rusko linijo in jo predstavljaj kot edino mogočo z ozirom na politično povezanost Romunije v sistemu obrambnih in prijateljskih paktov kakor tudi v zvezi z denarno odvisnostjo romunske vlade od francoskega kapitala.

Toda proti njemu se polagoma dviga močna skupina romunskih patrijotov, ki rusko linijo odklanjajo. Dokler vprašanje ni bilo resno postavljeno, so se zadržali v ozadiju. Sedaj, ko je treba odgovoriti z da ali ne, stopajo v ospredje. Oni sovjetske Rusije nočejo in boljševiski diplomaciji, ki je s stisnjenimi usti šla mimo besarabskega vprašanja, ne zaupajo. Predvsem ne marajo slišati o tem, da bi sovjetska rdeča vojska smela nekega dne vkorakati v romunsko ozemlje in se vvaliti čez Besarabijo na pomoč Češkoslovaški, kot to predvideva češkoslovaško-ruska obrambna in prijateljska pogodba. Nevarnost je, da bo boljševiski potem v Besarabiji ostal in ga nobena romunska armada, še tako sijajno opremljena s pomočjo francoskega denarja, ne bo mogla več premakniti

Novo poglavje v nemškem kulturnem boju

Orsenigo: „Spoštuj konkordat!“

Minister za vero dr. Kerl grozi z novimi preganjanji — Nadaljni razhodi katoliških združenj

Nemški minister za vero dr. Kerl.

Berlin, 29. oktobra. SE. Med nemško vlado in vodilnimi katoliškimi krogi so se zadnje čase začela zelo intenzivna pogajanja. Razgovore je na željo nemške vlade same začel papeški nuncij v Berlinu msgr. Orsenigo, ki je obiskal ministra za cerkvene zadeve dr. Kerla in imel z njim zelo dolg razgovor, o katerem ni prišlo ničesar drugega v javnost, kakor to, da je predstavnik Vatikana v zelo jasnih besedah opozoril nemško vlado na konkordat in na način, kako ga podrejene oblasti kršijo. Opozoril

ga je tudi na celo vrsto izzivalnih govorov, ki jih je imel državni vodja hitlerjevske mladine, ki se je parkrat spozabil celo tako daleč, da je govoril z bogoskrunskimi besedami o krščanstvu in to pred mladino, v kateri se nahajajo otroci pozitivnih katoličanov. Obisk papeškega nuncija pri dr. Kerlu je vzbudil v Berlinu silno pozornost.

Toda še bolj pozorna je postala javnost, ko se je zglasil pri državnem kancelarju Hitlerju novoimenovani katoliški škof za berlinsko škofijo grof Preysing, ki je v pogumnih besedah obrazložil stališče katoličanov, ki hočejo biti lojalni državljani nemške domovine, a jih nespreditni vodje narodnosocialistične stranke s silo od tega odvajajo. Berlinski škof je pri državnem kancelarju znova načel vprašanje katoliških mladinskih in delavskih društev. Spričo nerazumljivega zadržanja nekaterih strankinih podvodij do katoliških društev, je postal položaj katoliških organizacij, ki jim konkordat vendar jamči nemoten obstoj in nemoteno delovanje v okviru za vse veljavnih zakonov, neznošen in je mnogo katoliških društev, kakor pevska zveza ali osrednje vodstvo katoliške akademske mladine (C. V.) sklenilo, da se razide. To ne more biti v interesu države same in njenega kulturnega življenja. Velike težave obstojajo tudi vsled zadržanja vrhovnega vodje delavske fronte dr. Leya, ki dosledno izvaja načelo, ki ga je sam postavil, da namreč ni mogoče, da bi poleg državne delavske organizacije obstojala še katoliška delavska združenja, oziroma da bi bili člani katoliških združenj tudi člani državne organizacije. Katoliški

brezposelni, ki bi radi ostali v svojih sindikalnih združenjih, so torej izključeni od državne pomoči, ki pride samo v roke članom dr. Layeve vsedržavne organizacije. Nadalje je treba razčistiti tudi vprašanje zastav. Dogodilo se je, da cerkvene oblasti ponekod niso marale razobežati kljukastih zastav na cerkve. Med tem je država to vprašanje z novim zakonom o zastavah rešila in pod kaznijo prepisala. Toda proti takšnim enostranskim odlokom vlade je treba upoštevati predpise konkordata, ki jamči cerkvam tudi v tem pogledu popolno svobodo.

Značilno je, da je po teh razgovorih z visokimi cerkvenimi dostojanstveniki minister za vero dr. Kerl v Limburgu na Lahni imel daljši govor, v katerem je izjavil, da se narodnosocialistična stranka kot pozitivno krščanska stranka s cerkvenimi dogmami ne peča. Vsebinsko narodnosocialistične vere sta ljubezen in zvestoba. Bistvo narodnega socializma je vera, njegovo dejanje pa ljubezen. Zato je narodni socializem tudi za pozitivno krščanstvo. Država bo veram jamčila popolno svobodo, toda one morajo zato tudi z državo korakati (sic!).

Procesi proti redovnicam

Berlin, 29. oktobra. AA. DNB poroča: Pred deželnim sodiščem v Berlinu se je danes začela razprava proti katoliškim redovnicam zaradi deviznih prestopkov. Proces bo eden največjih, kar jih je bilo te vrste. Obtožene so voditeljice zadruge »Zajednica sester naše Gospe iz Milhausena ob Reni. Dolže jih, da so prenesle čez mejo v tujino 1.971.900 mark.

Z abesinskih bojišč

Angleška poročila: Italijanska prodiranja

London, 29. oktobra. AA. Agencija Reuter poroča: Včerajšnji prodori italijanske vojske v Tigreji se še ne morejo smatrati kot nova ofenziva, ker se Abesinci po naredbah vrhovnega poveljstva umikajo, tako da do večjih spopadov sploh ni prišlo.

Kar se tiče obrambe Makale so informacije protislovne. Vse pa kaže, da Abesinci tega mesta ne bodo branili z vse odločnostjo, nego se pripravljajo na borbo na položajih, ki so mnogo dalje proti jugu. Italijani skušajo sedaj čim bolj zavaruovati se na obeh straneh, ker se ob njihovih bokih koncentrirajo močni abesinski oddelki, ki bi lahko zaustavili italijansko prodiranje. V ostalem so Italijani včeraj zavzeli le položaje, ki se jih pri prvi ofenzivi že izvajevali, s katerih pa so se iz taktičnih razlogov začasno umakali.

Na jugu nem bojišč so Italijani prodrli do Goraheta, vendar trdnjave še niso zavzeli. Sicer se ni gotovo, ali morda njih motorizirani oddelki niso prodrli že čisto do mesta, ker radijska postaja v tej trdnjavi tudi včeraj ni odgovorila na pozive iz Addis Abebe. Italijanska vojska napreduje vzdolž reke Šebeli. Abesinci se ji mnogo ne upirajo.

Posebni zastopnik jemenskega imama v Abesiniji Said Mohamed je dal poročevalcu agencije Reuter v Addis Abebi izjavo, v kateri je naglasil, da biva v Abesiniji ostanek 100.000 jemencev, ki so pripravljeni boriti se proti Italiji. Vsekakor bi bila to že dragocena pomoč. Poročevalec pravi v svojem poročilu nadalje, da se v Addis Abebi dan za dnem zbirajo Abesinci iz zapadnih krajev države in hočejo na bojišče, abesinski vladi pa je zmanjkalo orožja, tako da jih zaenkrat še ne more sprejeti v vojsko.

Nemška poročila: Tanki v Ogadenu

Addis Abeba, 29. oktobra. AA. DNB poroča: Po najnovejših vesteh z bojišč se postale italijanske čete od včeraj na vseh bojiščih zopet delavnejše. Na jugu so Italijani v dolini reke Bagaj napadli Abesince s tanki. V tem odseku ni bilo nobenih posebnih bojev, ker se abesinske čete pred takimi napadi sistematično umikajo. V teku te akcije so Italijani bombardirali več naselbin, med temi tudi Gabredare

Na severnem bojišču so se italijanske letalske sile v glavnem omejile na izvidne polete. Ponekod se za svoje izvidniške namene Italijani poslužujejo domačih čet.

Abesinske čete se na severnem bojišču še vedno umikajo po načrtu, izogibajoč se vsake večje borbe.

Tod krožijo vesti, da so Italijani bombardirali Harar in Desi, večjih borb pa nikjer ni bilo.

Uradno poročilo št. 31

Rim, 29. oktobra. Agencija Stefani poroča: Ministrstvo za tisk in propagando objavlja tale 31. komunike:

General de Bono javlja, da sta včeraj dva oddelka prvega armadnega zbora izvršila izvide proti Hausienju, glavnemu mestu pokrajine Haramata. Danes je v Aduu prišlo več poglavarjev, da izreče svojo zvestobo. Neki oddelke je izvršil izvide proti reki Takazi, ne da bi bil naletel na poseben odpor.

Na somalijski fronti so naše patrolje pognale v beg neko abesinsko četo med Skilavo in Gorahajem. Tudi na tem bojišču se je več poglavarjev vdalo. Zaplenili smo 730 pušk. Letala vrše redne izvide na eritrejski in somalijski fronti.

Rim, 29. okt. b. Po vesteh iz Džibutija je hararski guverner pozval pod orožje vsa okoliška plemena, med drugimi tudi bojno plemo Arguti.

Mirovna prizadevanja

Zadnji upi uničeni? Pogajanja samo pri ZN v Ženevi

Pariz, 29. okt. b. Iz vladnih krogov se čuje, da je posredovalna akcija francoskega ministrskega predsednika Lavalja za ublažitev spora med Rimom in Londonom ostala brez uspeha. London je sicer sprejel formalni italijanski predlog, ki je bil izročen po Lavalu, vendar pa je odklonil vsako diskusijo o tem in je dal Lavalu navodila, naj Italija ta predlog izroči v Ženevi pred svet Zveze narodov. London je torej ostal dosleden na svojem stališču, da ne gre za spor med Italijo in Veliko Britanijo, temveč le za spor med Italijo in Zvezo narodov, v sledi česar se to vprašanje lahko razpravlja le v Ženevi.

V četrtek se bo ustavil na potu v Ženevo v Parizu britanski zunanji minister sir Samuel Hoare, ki se bo sestal z Lavalom. Oba državnika bosta

Po tem, kar trdijo potniki, ki prihajajo iz Addis Abebe, bodo Abesinci storili vse, da odbijejo napad Italijanov tako na južnem, kakor tudi na severnem bojišču.

Tekle Haraviate upa

Džibuti, 29. oktobra. AA. Posebni poročevalec agencije Havas poroča: Dosedanji abesinski poslanik v Parizu Tekle Havariate je prispel v Džibuti. Izjavil je, da niti najmanj ne dvomi, da je francoski narod na strani Abesinije. Vselej bo hvaležen Lavalu za njegovo prizadevanje, da se spor med Italijo in Abesinijo mirno uredi. V Addis Abebo se vrača z vero v bodočnost. Izvajanje sankcij in dovolitev uvoza orožja v Abesinijo predstavljata triumf abesinske stvari. Medtem ko bodo za Italijo nastajale vedno večje težave, si bo Abesinija nabavila dovolj orožja in streliva za svojo obrambo.

Z dobro poučene strani trde, da bo minister vojske odstavljen. Sedanjega ministra vojske rasa Mulugeto bo nadomestil bivši minister vojske Biru, ki se je pred kratkim vrnil v Addis Abebo. Ras Mulugeta bo imenovan za guvernerja pokrajine Godjan.

Angleži utrjujejo Aden

Rim, 29. okt. b. Italijanski listi prinašajo vest iz Adena, da se tamkaj koncentrirajo angleške čete. Razen tega poročajo isti listi, da so Angleži pripeljali v Aden nad 100 letal. Ladje, ki so te dni priplule v adensko luko, so pripeljale s seboj 200 britanskih letalskih častnikov.

nato skupaj odpotovala v Ženevo. Računa se, da bo ta sestanek nov skok za morda uspešnejša pogajanja za odstranitev italijansko-abesinskega spora, kakor so bila doslej.

Glede na francosko-italijanska pogajanja pravi agencija Reuter, da se nihče ne sme preveč nadejati od predlogov, ki jih je stavila Italija po posredovanju Lavalja. Ti predlogi niso tako velikega pomena, da bi se angleška vlada lahko odločila za spremembo svojega stališča, zlasti pa za spremembo odredb, ki jih je izdala v smislu ženevskih sklepov. Predvsem teh predlogov ne bodo sprejeli Abesinci. Zato jim jih angleška vlada ne bo niti predložila. Vsekakor je pričakovati, da bo Laval poskušal še nadalje posredovati.

Zaenkrat je torej kompromisna rešitev izključena, ker se vojno delovanje v Abesiniji vedno bolj razširja. Vedno bolj se čuti vpliv lorda Edena na razvoj gospodarskih pogajanj. Minister Eden je izjavil pred svojimi volilci, da se ne sme sklep o izvajanju gospodarskih sankcij omalovaževati, ker je čvrsto prepričan, da bodo sankcije rapidno delovale. Agencija Havas potrjuje te informacije ter pravi, da je izmenjava misli med Parizom in Londonom uničila še zadnje upanje onih, ki so verjeli v uspeh pogajanj. Zanimanje je trenutno osredotočeno predvsem na novo italijansko ofenzivo.

Danes bo seja francoske vlade, na kateri se bo točno izdelal tekst finančnih sankcij proti Italiji, ki bodo morale takoj stopiti v veljavo.

Danes sankcije št. 2

Belgrad, 29. okt. m. Jutri postanejo veljavne gospodarske sankcije št. 2 proti Italiji, ki jih je v Ženevi pri Zvezi narodov sprejela tudi naša država. Sankcije št. 2 vsebujejo, kakor znano, prepoved kreditov italijanski vladi in italijanskim podjetjem ter se morajo ustaviti tudi vsa pogajanja, ki so v zvezi z dajanjem posojil Italiji.

Odstop španske vlade

Oster govor Gil Roblesa proti korupciji

Madrid, 29. okt. c. Španska vlada je imela danes opoldne zelo kratko sejo. Potek dogodkov je bil zelo dramatičen, ker Lerroux ni hotel iz vlade. Njegov tovariš v vladi minister Gil Robles ga je moral naravnost napustiti v parlamentu s tribunom. Gil Robles je imel oster govor proti korupciji v aferi Strauss, ki ga je nazval mednarodnega goljufa in se nato obrnil k znanemu ministru Lerrouxu in mu rekel, da se vsakdo obnaša po svojih čednostih. Se huje pa je napadel Lerrouxovega tovariša prosvetnega ministra Rochata. Ožigosal ju je oba istočasno. Usoda vlade je bila zapetena.

Seja vlade je bila danes opoldne kratka. Lerroux in Rochat sta sporočila, da odstopata. Chapaprieta je takoj dodal, da podaja ostavko cele vlade, odšel k predsedniku republike in dobil takoj mandat za sestavo nove vlade.

Popoldne so se sestali že vsi parlamentarni klubi. Najhujeji je bil preprič v radikalnem klubu. Predsednik vlade je namreč sporočil klub, da naj da dva nova ministra namesto bivših ministrov Lerrouxu in Rochatu.

Vendar pa si je Chapaprieta pridržal, da bo sam izbral može iz svojega kluba. Med tem so se sestali kortesi, ker se je mislilo, da se bo nova vlada že predstavila parlamentu. Predsednik Alba pa je sporočil, da še vlade ni in zato odložil sejo. Pričakuje se, da bo nova vlada imenovana že zvečer.

Nova vlada že gotova

Madrid, 29. okt. c. Ob sedmih zvečer je Chapaprieta sestavljal novo vlado in jo že jutri predstavi parlamentu.

Predsednik in finančni minister Chapaprieta, zunanji minister Martinez de Blasce, vojni minister Gil Robles, mornariški minister Rajola, prosvetni in delovni minister Salmon, prometni minister Lucia, pravosodni minister Luis Bartal Lopez, minister za trg, ind. Juan Ispabi Ago, notranji minister Padlo Blanco.

Martinez je bil kmetijski minister v prejšnji vladi. Pravosodni minister Lopez je radikalni poslanec in je bil doslej predsednik finančnega odbora.

Strašna neurja v Srednji Ameriki

Cela mesta so upustošena

Newyork, 29. okt. Iz Niagare poročajo, da je požar napravil na tamosnjem letališču veliko škodo. En hangar je popolnoma uničen. Uničenih je tudi nekaj letal, druga pa so poškodovana.

Z atlantske obale poročajo, da so neurja napravila ogromno škodo. Posebno hudo je prizadeto mesto Huero Cabezas in okolica, kjer so ogromne plantaže banan. Mestece San Pedro je zaradi poplave popolnoma odrezano od ostalih krajev. Neurja so besnela tudi v Guatemali. V pri-

morskih krajih so nekateri kraji popolnoma poplavljeni. Voda je odnesla več mostov.

Mesto Cape Gracias a Dios ob obali Nikaragve je včeraj silen orkan popolnoma razdejal. Letalec Kingsley, ki je včeraj popoldne preletel mesto in okolico, poroča, da sta ostali nepoškodovani le carinarnica in vojska komanda. S svojim letalom se je spustil prav nizko nad mesto in je opazil mnogo mrtvih in ranjenih.

Domači odmevi

Organizacija JRZ

Krajevni odbori

Loški potok: predsednik Jožef Rus iz Travnik, bivši župan; podpredsednik Ruparčič Jožef iz Retij; tajnik Košir Alojzij iz Hribar; blagajnik Debeljak Alojzij iz Malega loga in 7 odbornikov.

Cerklje pri Kranju: predsednik Slemen Frlj, posestnik in trg. na Zg. Brniku; podpredsednik Vombberger Franc, posestnik in čevljar v Plesnihi Polici; tajnik Kalinšek Janez, posestnik Sp. Benik; blagajnik Murnik Andrej, posestnik in gostilničar v Cerkljah in 16 odbornikov.

Trebelnu pri Mokronogu: predsednik Grebene Leopold, trgovec v Trebelnem; podpredsednik Jenko Alojzij, kaplan; blagajnik Cvetan Janez, posestnik; tajnik Žužek Franc, pos. sin. in 17 odbornikov.

Begunje. Ustanovni občni zbor krajevne organizacije JRZ v Begunjah se je vršil dne 27. oktobra. Za predsednika je bil izvoljen Kranjc Jakob, posestnik, Topol 7.

V Cerknici se je vršil dne 27. oktobra t. l. ustanovni občni zbor krajevne organizacije JRZ. Za predsednika odbora je izbran Ottoničar Janez, posestnik v Cerknici. Sprejeti so bile končno še razne resolucije.

Sv. Križ pri Litiji. Dne 6. oktobra 1935 je bil ustanovljen krajevni odbor JRZ. Za predsednika je bil izvoljen Hribar Franc, posestnik v Brezju. Za vsako vas pa je bil izbran po en odbornik. Vpisalo se je 380 članov od 477 volivcev, torej ogromna večina.

Okrajni odbori

Kranj: predsednik dr. Anton Megušar, odvetnik v Kranju; podpredsednik Franc Debeljak, industrijalec, Skofja Loka; tajnik Franc Bašar, bivši župan iz Strazišča; blagajnik Franc Majeršič, bivši oblastni poslanec iz Trzica.

Kamnik: predsednik Janez Strein, župan v Komendi; podpredsednik dr. Ivan Ahčin, glavni urednik "Slovenca" v Ljubljani; tajnik dr. D. Zvolkelj, odvetnik v Kamniku; blagajnik Ferdinand Novak, župan, Vrhnjice.

Maribor levi breg: predsednik Franjo Zebot, župan mariborski; podpredsednik dr. Josip Leskovar, bivši predsednik mer. oblasti; tajnik

Abesinski spor in naše gospodarstvo

Zahteve naše lesne industrije

Belgrad, 29. okt. m. Danes je zaključil svoje delo osrednji odbor lesnih trgovcev in industrijev. V prvi vrsti je skupščina pretresala stanje naših plačilnih odnosov z Italijo ter glede tega predložila vladi sledeče predloge:

1. da se odpove obstoječa klirinška pogodba z Italijo;
2. da se mesto kliranga uvede svobodno plačevanje blaga takoj po izvozu;
3. da se medtem začasno uvede vse delno nakupovanje klirinških nakazil po Narodni banki;
4. da odobri Narodna banka na temelju klirinških terjatev izvoznikom kredit v višini 70 do 80% teh terjatev;
5. da se takoj podvzamejo vsi potrebni ukrepi v svrhu zavarovanja plačil obstoječega klirinškega salda, in to s čim manjšo izgubo. Način, kako naj se to doseže, je opisan v nadaljnjih sedmih točkah spomenice.
- Nadalje so na seji pretresali splošno stanje lesnega izvoza s posebnim ozirni na stanje v Italiji. Tudi glede tega so bili vladi predloženi sledeči predlogi:
1. skuša naj se izogniti raztegnitvi gospodarskih sankcij proti Italiji na prepoved izvoza našega lesa v Italijo, ki znaša 60% vsega našega izvoza;
2. takoj naj se podvzamejo vsi potrebni koraki radi kompenziranja izgub;
3. oni uvoz, ki je prej prihajal iz Italije, ki pa je radi italijanske prepovedi izvoza gotovih predmetov sedaj odpadel, naj se v čim večji meri napoti v one države, ki so v stanju, da prevzamejo naš les;
4. uvede naj se z državno podporo stalna parobrodna zveza z Levantom, kje je za naše lesno gospodarstvo velike važnosti;

5. začne naj se delati za čim tesnejšo lesno-industrijsko zvezo s Španijo na ta način, da se tam ustanovi potrebno število naših gospodarskih predstavnikov;

6. preferencial za uvoz lesa v Francijo in Alžir naj se v oni višini, kakor ga uživa Avstrija, odobri tudi naši državi;

7. posveti naj se največja pozornost madjarskemu tržišču, ki je v stanju, da absorbira mnogo več našega lesa, če bi bil istočasno omogočen tudi uvoz madjarskega lesa v našo državo;

8. z vsemi sredstvi naj se skuša izravnati trgovska bilanca z Anglijo, in sicer z uvedbo pri- vatnega blagovnega kliranga za to državo;

9. V Vel. Britaniji naj se skuša doseči, da čim bolj forsira uvoz našega lesa v njene kolonije in dominione;

10. nredi naj se naše trgovinsko plačilno raz- merje z Argentino, ki je važno tržišče našega lesa.

Dalje je skupščina sklenila, da pošlje posebne delegate v mednarodni stalni odbor, ki bo zasedal meseca novembra v Parizu. Končno so sklenili, da se naprosi kr. vlada, da čimprej izdela uredbu o poživljenju in zaščiti lesnega gospodarstva s tem, da izvršitev le-te zaupa osrednjemu odboru.

Ali je življenje vredno življenja?

Drevi bo ob 8 zvečer v Mostah v Ljud- skem domu skioptično predavanje. Predaval bo g. Miha Jenko o temi: "Ali je življenje vredno življenja?" — Pridite!

Dunajska vremenska napoved: mirneje in lepše vreme.

Vlomilec Urbanč obsojen

na 10 let robije, Turk Franc na 3 leta, Badovinec oproščen

Novo mesto, 29. oktobra.

Vsa javnost se gotovo še spominja, na kako dramatičen način je bil v gozdovih v Mirni peči ujet tat in vlomilec Josip Urbanč, ki je bil dolgo vrsto let strah Dolenjske. Marsikateremu posest- niku je pokradel, kar mu je prišlo pod roko. Pri svojih vlomih je grozil čisto z orožjem v roki, saj je znano, da ga je imel vedno pri sebi. Dolgo se je umikal in skrival. Dostikrat se je prav v zadnjem trenutku izmuznil roki pravice, končno pa ga je sreča, ki ga je dolgo časa spremljala, zapustila. Mirnopaški in novomeški orožniki so ga ujeli baš, ko je od v kmetu preoblečenega straznika kupoval puško. Prepeljali so ga v zapore novomeškega okrožnega sodišča.

Danes dopoldne je bil pred malim senatom istega sodišča skupaj s svojima tovarišema Bado- vinecem in Turkom sojen. Po predpisanih formal- nostih se je ob 10 dopoldne pričela razprava. Urbanč je precej tatvin in vlomov gladko priznal, drugo pa je zopet gladko zanikal. Tudi konfron- tacija s tovarišema, ki sta mu marsikaj očitala, ni mogla iz njega izvabiti priznanja. Iz vsega njego- vega nastopa kakor tudi iz tega, da je imel komaj 29 let in je bil že 13 krat predkaznovan, večinoma zaradi tatvin in vlomov, je razvidno, da je Urbanč tat po poklicu, kateremu je pač vseeno, kakšno kazen bo dobil. Nekoliko drugačne narave sta

Turk in Badovinec. Tudi ta dva sta bila že prej kaznovana, in sicer Badovinec 6 krat in Turk tri- krat. Badovinec, ki je v začetku razprave pričel jokati, razbremenjuje dejstvo, da je pomagal su- horskim orožnikom pri lovu na Urbanča. On je namreč obvestil orožniško postajo, da se nahaja Urbanč pri njem. A ko so pol ure nato prispeli orožniki, jim je Urbanč zopet zvjčeno ušel, čeprav so orožniki sedaj streljali za njim. V dokaz temu je od krogle preluknjana kapa, katero pa Urbanč za- taja, češ, da ni njegova. Kljub temu pa prizna, da so ga istega dne res lovili orožniki. Prizna tudi, da je 19. januarja letos streljal na orožnike v Mrtvici. Pripominja pa, da je to storil radi tega, da bi ga dalje ne zasledovali.

Vse na razpravo povabljene priče niso po ve- čini povedale ničesar novega. Potrjujejo le svoje prejšnje izjave.

Državni tožilec je predlagal sodišču ostro ka- zen za obtožence, zlasti za Urbanča, zagovorniki pa so prosili za milo kazen. Po govorih zagovo- rnikov se je senat umaknil na posvetovanje in s tem je bila dopoldanska razprava končana.

Popoldne ob 4 pa je predsednik senata razgla- sil sodo, ki je naložila Urbanču za vsa njegova dejanja polnih 10 let robije, trajno izgubo držav- ljanskih pravic in povrnitev stroškov, Turku Fran- cetu 3 leta robije in izgubo državljanjskih pravic za 4 leta, Badovinec pa je bil oproščen.

Knez-namestnik Pavle v Londonu

London, 29. oktobra. Danes ob 10.30 dopoldne se je Nj. kr. Vis. knez-namestnik Pavle odpravil iz svojega hotela v spremstvu odpravnika poslov kr. poslanstva dr. Pavla Karoviča v predsedstvo an- gleske vlade na Downing-Streetu. V predsedstvu je Nj. kr. Vis. kneza-namestnika takoj sprejel pred- sednik ministrskega sveta Stanley Baldwin. Nj. kr. Vis. knez-namestnik se je pomudil v razgovoru z Baldwinom okoli tri četrt ure.

Šaljapin v Belgradu

Sedeži po tisoč dinarjev

Belgrad, 29. okt. m. Jutri zjutraj prispe z eks- presnim vlakom iz Pariza v Belgrad svetovno zna- ni basist Fjodor Ivanovič Šaljapin, ki bo nastopil zvečer v belgrajskem gledališču. Že dva dni je na gledališko blagajno naval, kakršnega gledališče še ne pomni, ne glede na to, da stane najdražja vstop- nica 1000 Din.

Kaj je s skakalnico na Planici

Belgrad, 29. okt. m. Veliko pozornost je v tu- kajšnjih sportnih krogih zbudila vest, da je ska- kalnica v Planici in prireditve v njej v resni ne- varnosti, da se radi materialnih razlogov zanema- ro. Tudi v ministrstvu za telesno vzgojo naroda so mnenja, da bi bilo na vsak način, tudi z največ- jimi žrtvami, treba preprečiti, da bi ta »grob sve- tovnih rekordov« začel propadati in bi se ustavile prireditve, ki so že dve leti tako krasno uspele na ponos jugoslovanskega sporta.

Visoka šola za tele sno vzgojo

Belgrad, 29. okt. m. »Slovenec« je že poročal, da je zelo dvomljivo, ali bo lahko otvorena visoka šola za telesno kulturo do 15. novembra. Res so se sedaj pojavile ovire, zaradi katerih omenjena šola v doglednem času še ne bo otvorena. Kakor znano, je bila osnovana z ministrskega naredbo, vse pa kaže, da se z otvoritvijo šole ne more računati poprej, preden ne bo sprejet poseben zakon za to šolo, kakor to sedaj zahteva Glavna kontrola.

Gibanje zasebnih nameščencev

Belgrad, 29. okt. m. Zveze zasebnih nameščen- cev, bančnih in zavarovalnih uradnikov ter leka- rijskih sodrnikov so sklicale za 2. in 3. novem- bra v Belgradu veliko vsedrjavno anketo, za ka- tero so bila odposlana vabila vsem organizacijam, ki so vključena v zgoraj omenjenih treh zvezah, dalje interesiranim ministrstvom, narodni skupšči- ni, centralnim tajnistvom delavskih zbornic, okro- žnemu uradu za zavarovanje delavcev in raznim drugim korporacijam. Iz Ljubljane je povabljen tu- di Pokojniški zavod. Glavni del ankete bo osre- dotčen okoli zahteve po pokojniškem zava- rovanju zasebnih nameščencev, dalje tudi na bolni- ško zavarovanje, na ureditev delovnega časa in sploh na ureditev pravic zasebnih nameščencev.

Tramvaj Belgrad-Zemun

Belgrad, 29. okt. m. 5. novembra bo otvoritev dolgo pričakovaneja tramvajskega prometa med Belgradom in Zemunom čez novi zemunski most. Tramvajski promet bo popolnoma izpodrinil dose- dani in počasnejši promet z ladjami. Iz belgraj- skega središča, to je izpred kavarn »Moskva« do pošte bo stal prevoz za osebo 2 Din. Tramvaji bo- do vozili vsake četrte ure iz skrajnih točk.

Stavka v resavskem rudniku

Belgrad, 29. okt. m. Včeraj zjutraj je stopilo v resavskih rudnikih, ki so last belgrajškega indu- strijalca Blagoja Jocića, v stavko vse delavstvo, 600 po številu. Delavci zahtevajo zboljšanje delov- nih pogojev, boljše postopanje z njimi, ukinitve bonov, ki so bili uvedeni leta 1931 ob priliki krvo- preliti v rudniku, s katerimi delavci ne morejo ku- povati nikjer druge, kakor samo v rudniku Bla- goja Jocića. Dalje zahtevajo boljše izplačevanje in oskrbo z življenjskimi potrebščinami. Rudarji so o stavki obvestili Delavsko zbornico in Zvezo rudar-jev, upravnik rudnika pa oblast in lastnika.

Zastopniki nemškega olimpij- skega odbora v Belgradu

Belgrad, 29. oktobra. m. Zastopniki nem-škega olimpijskega odbora, ki bi morali, kakor je bilo prej javljeno, prispeti danes dopoldne, so prileteli na zemunsko letališče že snoči. Dane- ses dopoldne so obiskali ministra za telesno vzgojo naroda, v ostalem pa so bili gostje nem-škega poslanika. Napravili so tudi izlete, ki so bili določeni že v programu. Časnikarjem so zastopniki izjavili, da bo olimpijada v Berlinu presegala vse dosedanje slične prireditve. Pri- javilo se je že 49 držav. Predvsem bodo nogo- metni turnirji združili veliko nogometašev, ka- kor doslej še nikoli.

Konference Obrtnih zbornic

Osijek, 29. okt. m. Tu je bila danes predkon- ferenca tajnikov vseh obrtnih zbornic iz države. Ljubljansko zbornico je zastopal dr. Josip Pre-tnar. Danes dopoldne je bil sestanek, na katerem so bile sestavljene resolucije, ki jih bodo posa- mezni referenti predložili konferenci.

Volitve v Švici

Basel, 29. okt. AA. Po najnovejših ne- uradnih podatkih so nedeljske volitve v Švi- ci pokazale, da se prebivalstvo v političnem pogledu ni mnogo preorijentiralo. Po teh po- datkih dobi stranka svobodnomislecev (libe- rali) 48 do 50 mandatov (doslej 52), socialna- demokratska stranka 51 do 52 (41), kato- liška konservativna stranka 42 (44), kmetska stranka 23 (30), mladokmetska stranka 4 (1), liberali 6 (6), komunisti 2 (3), stranka konzumentov 7 (7), nacionalna fron- ta 1 (0), ženevska nacionalna unija 1 (0), stranka svobodnega gospodarstva 1 (0).

Lavala bodo le vrgli?

Pariz, 29. okt. h. V tukajšnjih političnih kro- gih se zelo mnogo razpravlja o tem, kakšen vpliv bo imel na vladni položaj izid kongresa radikalne stranke. Čeprav resolucija radikalne stranke, v kateri se zahteva zakon proti raznim ligam, ni obvezna za radikalne ministre, prevladuje ven- darle mnenje, da bodo oni prisilili, da se ti za- konski predlogi predložijo, oziroma, da se o njih prične diskusija v parlamentu. Vprašanje je, kakšno stališče bodo zavzeli danes ministri, če bi se Laval odločil, da gre na stran radikalne stran- ke. Na to vprašanje je nemogoče odgovoriti, toda priznava se, da bi razprava v parlamentu lahko dovedla do krize, čeprav bi se morala nova vlada naslanjati na iste stranke, kakor današnja. Za ta slučaj se govori o možnosti Mandel-Flaudin- Heriotove vlade, ki bi imela nalogo, da stori korake proti desničarskim ligam ter da vodi tekoče posle do volitev. Gre samo za to, da se pridobi Lavala za vodstvo zunanjega ministrstva. To bo najbrže tudi uspelo, ker med njim in radikalno stranko glede vodstva zunanjega ministrstva ni bilo nobenih nesoglasij.

Govori se celo, da bo francoski ministrski predsednik Laval zaradi izredno težkega notra- njega položaja prisiljen opustiti vlogo posredoval- ca med Italijo in Abesinijo. Laval se bo moral posvetiti z vsemi silami rešitvi notranjih pro- blemov, ki se vsak dan bolj zaostrujejo. Dalje se trdi, da je malo izgledov, da bi se Lavalu posre- žilo odstraniti notranje spore, ki so se zaradi gospodarskih in finančnih sankcij proti Italiji že bolj poostriili.

Osebnosti

Belgrad, 29. oktobra. m. S kraljevim ukla- zom so premeščeni: Martin Pavlič, finančni svet- nik in upravnik glavne carinarnice v Ljubljani, za svetnika finančnega ministrstva v carinskem oddelku; dr. Vaso Pitera, tajnik v finančnem ministrstvu v carinskem oddelku, za finančnega tajnika in upravnika glavne carinarnice v Ljub- ljani; oba po službeni potrebi; na l. desko me- ščansko šolo v Ljubljani Albin Lajovic s tem, da dela v prosvetnem oddelku kr. banke upra- ve v Ljubljani; na l. dekliško meščansko šolo v Ljubljani Ivanka Prosenec iz Zgorne Siske s tem, da poučuje v telovadnici učiteljskega v Ljub- ljani; na meščansko šolo v Trbovlje Anton Ostere, upravitelj meščanske šole v Senovem; za upravitelja meščanske šole v Senovem pa Albin Zavrl, dosedanjí upravitelj v Trbovljah. Upokojen je Ivan Kostial, profesor realne gim- nazije v Novem mestu.

Belgrajske vesti

Belgrad, 29. okt. m. Danes je bila seja ministrov, članov gospodarsko-finančnega odbora. Na seji so razpravljali o vprašanju razdelitve kreditov za pasivne kraje. Sklepi bodo predloženi še v dokončno odobritev mi- nistrskemu svetu.

Belgrad, 29. oktobra. AA. Po poročilu Na- rodne banke se je dne 28. oktobra t. l. izvršilo po nemškem kliringu izplačilo poslednje avize št. 8182 z dne 4. maja, po italijanskem kliringu pa št. 75.132 z dne 29. julija t. l.

Belgrad, 29. okt. m. Te dni se vrše stro- kovni izpiti za uradnike fin. kontrole. Izpi- tom, ki se polagajo v finančnem ministrstvu, načelnje načelnik oddelka za finančno kon- trolo Dragica Vidakovic. K izpitu se je pri- javilo tudi nekaj Slovencev.

Belgrad, 29. okt. m. Snoči je zopet gostoval v tukajšnji operi v glavni vlogi »Hoffmanovih pri- povedk« slovenski operni pevec Josip Rijavec.

Belgrad, 29. okt. m. Davi ob 2.40 je odpotoval iz Belgrada v smeri preko Rakeka mostvo BSK na turnejo v Švico in Škotsko. Mostvo potuje pod vodstvom podpredsednika BSK dr. Andrejeviča.

Dejstva govorijo

V Mariboru, 29. oktobra 1935.

O duhu, ki se širi med nemško narodno manjšino v naši državi, je treba javno spregovoriti. Tega duha oznanjajo časopisi nemške manjšine, ki so tako vneti zagovorniki nemškega narodnega socializma, da so v tem oziru povsem »zenačeni« z glasili te stranke v Nemčiji. Celjska »Deutsche Zeitung«, je tako navdušena za narodni socializem, da bi si kar najraje zaznamovala svoje čelo s kljukastim križem, ako bi le mogla. Ta duh se zadnji čas javlja z neko posebno osvajačnostjo, ki je zopet oživela kot tajno ohranjanje dedščina nekdanje Schönererjeve vsenemške stranke, ki ji je v mladih letih pripadal tudi narodnosocialistični Führer. Nam je ta osvajačnost dobro znana kot težnja po pomenevanju slovenskega življa. Pravih Nemcev na našem Stajerskem nikdar ni bilo mnogo, zato bi njihove redke vrste morali široko naše domovine iz in dopolniti nemškutariji. Ta težnja je z agresivnim duhom nemške narodne manjšine zopet oživela. Po mariborskih ulicah se je nenavadno razbohotilo nemškutarjenje, to je tista spakodrana nemščina, ki jo mora sam narodni socializem odkloniti s svojega rasnega (plemskega) stališča. Da bi se dobilo potrebno število otrok za nemške manjšinske razrede in oddelke, se kupujejo slovenske duše slovenskih otrok z darili v denarju in blagu. Po srednjih šolah se vrši tajna propaganda med učenci, da se vpišejo kot Nemci. Znan nam je slučaj, da se je na neki srednji šoli v Mariboru precejšnje število dijakov, ki so bili lani vpisani kot Slovenci, dalo letos vpisati za Nemce. To je nasledek propagande nekega vse-

učilišnega dijaka slovenskega imena, pa nemškutarskega mišljenja. Tako se v tej mladini vedno bolj odraža duh Hitlerjeve mladine. Svoje ugotovitve moremo podpreti in podkrepiti s člankom, ki je izšel v prvi polovici oktobra v nemških časnikih v Avstriji. Clankar ugotavlja, da se med nemško-narodno manjšino v naši državi vrši propaganda iz dveh organizacijskih točk. »Društvo za Nemce v inozemstvu«, tako se v članku doslovno poudarja, »je poslalo strnjene politične skupine s posebnimi kulturno propagandnimi četami in političnimi govorniki. Državno vodstvo mladinske organizacije v Nemčiji se ni zadovoljilo s tem, da je poslalo mlade narodne socialiste novo-poganskega svetovnega nazora, ter vabilo Nemce iz Jugoslavije v Nemčijo, marveč je tudi poslalo denar. Dočim se je vodstvo Svabsko-nemškega kulturnega društva za popravilo položaja nemške manjšine, so v domovih tega društva njegovi v Nemčiji vzgojeni mladi člani v zvezi z zastopniki Hitlerjeve mladine iz Nemčije prepevali pesem, ki zahteva ves svet. Dr. Awend, vodstva — željni zdravnik, je prevzel vodstvo te skupine »obnove« v Svabsko-nemškem kulturnem društvu ter je organiziral s sredstvi iz Nemčije v vseh podružnicah buda propagando na široko in globoko s pomočjo potnih učiteljev iz vrst nemške manjšine ali Hitlerjeve mladine. Ne da se je zaničati, da se je v tej radikalni narodnosocialistični skupini v okvirju nemške mladine posrečilo dobiti znatno število pristavov. V koliko to pomenja znano nemške marke nad nižje stoječim dinarjem, o tem tukaj ne bomo odločali. Vsekakor pa je že danes politična moč Svabsko-nemškega kulturnega društva jako oslajbljena.«

III. državna realna gimnazija v Ljubljani

Novo poslopje že grade

Ljubljana, 29. oktobra.

Na tehničnem oddelku banske uprave se je vršila od 19. do 23. t. m. licitacijska oddaja del najnižjim ponudnikom za gradnjo III. državne realne gimnazije v bežigradskem okraju. Za nekatera dela je bilo večje zanimanje. Gimnazijo gradi banska uprava na takozvanih »pekovski« njivah ob Kržičevi ulici. Banska uprava je najela za gimnazijo pri Pokojniškem zavodu v Ljubljani 7.500.000 Din popustila proti primerni amortizaciji. Vsa dela so bila po načrtih tehničnega oddelka proračunana na približno 8.300.000 Din, pa bodo oddana za mnogo nižjo vsoto tako, da bo banska uprava lahko s posojilom krila izplačila za posamezne podjetnike. Opremo za gimnazijo pa bo krila iz rednega letnega svojega proračuna. Na treh licitacijah so bila oddana le nekatera, zlasti najnujnejša dela, za druga dela, ki prihajajo v poštev šele prihodnje leto, je bilo manjše zanimanje interesiranih obrtnikov in podjetnikov, ker je pač težko že letos napraviti kalkulacijski račun z najnižjo ponudbo zaradi nestalnosti cen raznega materiala in sirovin.

Pri prvi licitaciji 19. t. m. so bila oddana težaška, zidarska in železobetonska dela najnižjemu ponudniku stavbeniku Emilu Tomažiču iz Ljubljane proti popustu 24,2% od uradnega proračuna

za 3.096.375 Din. Dalje so bila oddana tesarska dela in sicer dve tretini teh del tesarskemu mojstru Franu Martinču v Ljubljani proti 13,33% popusta za 129.824 Din in eno tretino del je prevzela Prva produktivna zadruga tesarskih mojstrov v Ljubljani za 69.308 Din. Kleparska dela je prevzela tvrdka Mihečič Jože & drug s popustom 1,8% za 404.025 Din. Licitacija ključavničarskih del ni uspela. Licitacija del II. skupine, ki se je vršila 21. t. m., ni popolnoma uspela. Oddana so bila dela za polaganje inoleja tvrdki J. Cerne s 10,5% popustom za 282.410 Din. V III. skupini so bila 23. t. m. oddana tudi le nekatera dela, tako: vodovodna instalacija tvrdki L. M. Ecker sinova v Ljubljani s popustom 4% za 173.907 Din. Napravo vodovodne centralne kurjave je prevzela tvrdka Lovro Pichman s 3,1% popustom za 825.329 Din.

Ban g. dr. Marko Natlačen je v soboto podpisal in odobril omenjene oddaje del. Tako je gradnja III. gimnazije poverjena stavbeniku Emilu Tomažiču. To podjetje je že v ponedeljek pričelo na pekovski njivah s prvimi pripravljalnimi deli, ki bodo postopoma napredovala in bo pozneje pri stavbi zaposlenih do 150 delavcev. Če ne bo preveč hudega mraza in drugih hujših vremenskih nezdod, je računati, da bo gimnazija v surovem stanju že do zime pod streho.

V treh urah — trije požari

Maribor, 29. oktobra.

Za hoško okolico je bil večerjavi pravi črni dan. Kar na treh krajih so se v razdobju nekaj ur pojavili požari, ki so povzročili občutno škodo ter znova oživeli govorice o požigalcih, ki so zadnje čase nekam potihle, ker se ni pojavil noben nov slučaj požara. Prvi ogenj je nastal v Pivoli. Okoli 1. ure popoldne se je pojavil gost črn dim nad enokrotnim gospodarskim in stanovanjskim poslopjem posestnika Lorberja. V nekaj minutah je bila streha v plamenih, da so imeli domači komaj toliko časa spraviti živino iz hleva ter iz hiše nekaj najpotrebnejše obleke. Na pomoč so prihiteli gasilci iz Hoč, Razvanja in Bohove. Njihovemu napornemu delu gre zahvala, da se ni razširil požar na troje sosednjih poslopij, ki jih je ogenj neprestano ogrožal. Škoda je znatna, ker je zgorela vsa živinska krma, ki je sedaj tako draga, ter vse življenske potrebščine, da so si domači rešili le golo življenje. Zavarovalnica je zelo nizka ter ne krije niti del škoda. Komaj so postali gasilci v Pivoli gospodarijo položaja, že so jih klicali na drugi konec — v Reko pod Pohorje, kjer je začelo ob pol treh goleti gospodarsko poslopje posestnice Rečni-

kove. Vse tri požarne orambe so se podale s svojimi motorčniki na pomoč, in res se je posrečilo obraniti stanovanjsko hišo ter poslopja sosedja Vodoha, da niso postala žrtve plamenov. Tudi tu je škoda zelo velika, zavarovalnica pa majhna. Proti večeru so gasilci dovršili mučno gašenje ter se odpravili na domove. Komaj pa so spravili hoški gasilci motorje v garažo, že se je posvetilo nebo nad Dogašami. Gorelo je tam gospodarsko poslopje nekega posestnika. Ker so pa prišli na pomoč že gasilci iz sosednjih okolicev, ni obstajala več nevarnost za razširjenje požara ter so ostali hoški gasilci doma. Ljudje sumijo, da gre tudi v teh slučajih za namerne požige zločinskih roke, kar je pa to pot manj verjetno, ker so se vsi trije požari začeli pri belem dnevu.

Za pranje Vašega perila uporabljajte le PERION

ki Vašemu perilu ne škoduje. — In domač slovenski izdelek je!

„Narod naš dokaze hrani“

Slovenska prosveta v vednem boju za svoj obstanek. — Največja kulturna organizacija na Balkanu.

L. 1897. je dr. J. Krek ustanovil Slovensko kršč. soc. zvezo kot centralo vseh nepolitičnih kršč. soc. društev. Pod Krekom je ta centrala vršila dvojno delo: tvorila je izobraževalno društvo za Ljubljano, obenem je bila to centrala vseh prosvetnih in izobraževalnih društev. Pred vojno je bilo v njej včlanjenih 374 društev s 40.000 člani in članicami. Širila so društva narodno zavest, stala so vedno v ospredju proti pomenevanju slovenskega življa. Ko pa je dr. Krek zaklical Sloveniji, naj obrne pogled na jug, tedaj so članice izobraževalnih društev nabrale nad 100.000 podpisov za Jugoslavijo. Izvršile so takorekto plebiscit, ki je odločil, da naj se Slovenija združi z ostalimi pokrajinami na slovanskem jugu v Jugoslavijo. Leta 1923. je sprejela Slov. kršč. soc. zveza novo ime, osnovala so se prosvetne zveze v Gorici, Celovcu, Mariboru in v Ljubljani. Fašistični režim je Prosvetno zvezo v Gorici kmalu razpustil in ves kulturni svet se je zgrajal nad to nekulturnostjo v zavesti, da večjeja zločina proti kulturnemu narodu skoro ni mogoče zagrešiti.

Noben Slovenec ne more biti vesel težav in uvr, s katerimi se mora boriti Prosvetna zveza v Celovcu, kaj pa bo šele dejal, ko se spomni, kako se je godilo slovenski prosveti na njenih svojih jugoslovanskih tleh?

kino predstav in 801 dramatsko predstavo, zabavnih prireditev pa samo 1051! Pevski zbori so priredili 175 nastopov, godbe in tamburaški zbori pa 96 koncertov. Prosvetna zveza v Ljubljani je iz svoje velikanske zbirke skioptičnih slik, ki jo je ravnatelj Masarykove šole v Prahi proglasil za največjo, zvezo samo pa za najlepšo kulturno institucijo na Balkanu, tekem leta posodila posameznim društvom 21.555 diapozitivov, ki so po tistih ličnih domovih pojasnjevali predavanja. — Katera organizacija na Balkanu more pokazati take številke?

Vse to tiho in pošteno delo je stalo pod visokim pokroviteljstvom Nj. Vis. princa Andreja. Prosvetna zveza je dvakrat prejela nagrado iz kraljevega fonda za narodno in državotvorno delo, kadar je bil dvor na Bledu, je po želji dvornega maršalata pošiljala na kraljevi dvor filme in diapozitive za kraljevske prince.

V vseh knjižnicah ni bilo nobene od notranjega ministrstva prepovedane knjige, nad nobeno pesmijo na koncertih in prireditvah se oblasti niso razburjale, češ, da ni v skladu z državljansko zavestjo in vzgojo, vse predstave so dovoljevali okrajni načelniki, ki so po banu podrejeni notranjemu ministru, — skratka: dokler v Belgradu ni bila ustanovljena JNS in v Ljubljani njena pokorna podružnica, ni bilo ničesar v državi, ki bi ji mogel očitati kakšno napačno smer, čeprav je bila nekaterim že od nekdaj trn v peti, toda dokler je zakon kaj veljal, ji v zakonem ni bilo mogoče priti blizu, ker je vse zakone vedno z vestnostjo izpolnjevala. Na lastno pobudo je celo založila knjigo sanitetnega polkovnika dr. M. Justina o obrambi proti strupenim plinom in jo v 8000 izvodih razširila med Slovence — in vendar!

— na smrt obsojena.

Z odlokom št. II/2 No 927/I z dne 17. febr. 1933 je takratni ban Dravske banovine dr. Drago Marušič vse to delo ustavil in Prosvetno zvezo, mariborska in ljubljanska, razpustil. Knjižnice so zaprl, društvene prostore zapečatil, pesem, ki ni mogla tako hitro utihniti, so preganjali, za člani društev so vohunili, preiskovali kmečke skrinje in

Novi cestni odbori

Ljubljana, 29. okt.

Ban dr. Marko Natlačen je razrešil stari cestni odbor za Ljubljano in okolico ter so mesto dosedanjih odborov imenovali naslednji gg.: Jože Oražem, posestnik v Mostah pri Ljubljani, ki je obenem I. načelnikov namestnik; Jože Perme, posestnik in gostilničar v Ponovi vasi, ki je II. načelnikov namestnik, dr. Ivo Cesnik, odvetnik v Ljubljani, ki je III. načelnikov namestnik; Franc Novak, posestnik, Vič 17, ki je IV. načelnikov namestnik; inž. Janez Umek, uradnik v Ljubljani. Jože Brenčič, posestnik na Vrhniki; Ivan Petrič, posestnik in trgovec v Borovnici; Franc Lončar, posestnik v Horjulju št. 2; Franc Juvan, posestnik in mlinar v Srednjih Gamelnjah; Karel Erjavec, mizar na Brodu pri St. Vidu; Virko Ahlin, posestnik na Ježici 14; Mirko Merzelj, posestnik na lgu 85; Matija Jeran, posestnik in gostilničar v Beričevem; Janez Trkov, posestnik v Zadvoru 24 pri Dobrunjah; Jakob Bozja, posestnik v Podgorici pri Šmarju; Alojzij Ambrožič, posestnik in trgovec v Gaberju; Ivan Keber, posestnik na Studencu pri D. M. v Polju, in Ignacij Novak, posestnik v Vnanjih gorah 29. Načelnik cestnega odbora je po zakonu predsednik občine na sedežu okraja, sedaj dr. Vladimir Ravnihar, odvetnik in predsednik mestne občine v Ljubljani.

Logatec, 29. oktobra.

G. ban je razrešil odboršne službe dosedanje odbornike tukajšnjega okrajnega cestnega odbora. Za odbornika in načelnikovega namestnika je imenovan g. Ludovik Kržič, posestnik in predsednik občine Stari trg, za odbornike pa gg.: Ivan Seljak, posestnik v Stari vasi 10; Franc Kunc, posestnikov sin, Rovte 93; Ivan Plečnik, posestnik in mizarški mojster v Hotedršici; Andrej Modic, posestnik na Rakeku 144; Franc Širca, posestnik v Planini; Ivan Otoničar, posestnik v Čerknici 55; Jakob Kranjc, posestnik v Topolu 8; Janez Kočvar, zidarski mojster v Podložu 25; Rafael Zakrajsek, posestnik za krajem 2; Karel Kovač, posestnik in industrijalec v Starem trgu. Načelnik cestnega odbora je po zakonu predsednik občine na sedežu okraja, sedaj Gregor Tršar, posestnik in predsednik občine Dolnji Logatec.

Konjice, 29. okt.

Banska uprava je razrešila dosedanjí okrajni cestni odbor ter so v novi cestni odbor imenovali naslednji gg.: Franc Hohnjec, župnik v Čadramu, za odbornika in načelnikovega namestnika; za odbornike pa: dr. Franjo Macarol, odvetnik v Konjicah; Martin Sumer, posestnik in trgovec v Konjicah; Anton Toman, posestnik na Prežigalu, Miha Vehovar, posestnik v Ličenci; Janez Margič, posestnik v Zbelovem; Alojz Sivec, posestnik v Strančah; Ivan Zintauer, posestnik v Stenici; Jurij Orož, posestnik v Zrečah; Franc Založnik star., posestnik, mizar, mojster in gostilničar v Konjicah; Karel Lepolusk, posestnik v Spodnjem dolcu, in Blaž Jelen, posestnik v Oplotnici. Načelnik cestnega odbora je po zakonu predsednik občine Slovenske Konjice Alojzij Kržižič.

Naši javnosti!

Obstoječe gospodarske razmere so spravile tudi znaten del služateljev Univerze kralja Aleksandra v skrajno težak položaj. Bada in obup tarata mlade ljudi, ki so se po dolgoletnem studiju in mnogi lik pred izpitom in tik pred ciljem svojih stremiljenj znašli pred težkim vprašanjem, kako si preskrbeti najnujnejše življenske potrebščine, ker so popolnoma ali vsaj deloma prenehale podpore od doma in od javnih ustanov in ker so se tudi možnosti postranskih zaslužkov skrajno zmanjšale.

Te razmere so privedle vso akademsko mladino do tega, da je v popolni složnosti in ob udeležbi vseh kulturnih in strokovnih akademskih društev ustanovila »Jugoslovansko akademsko podporno društvo« v Ljubljani. Pokroviteljstvo društva so blagovolili prevzeti rektor Univerze g. dr. ing. Samer Maks, ban dravske banovine g. dr. Natlačen Marko, prevzvišeni škof ljubljanski g. dr. Rožman in Gregorij, predsedstvo upravnega ter nadzornega odbora sta prevzela univerzitetna profesorja gg. dr. ing. Král Alojzij in dr. Pol Lee Janko.

Pripravljalni odbor je pod nazivom »Akcijska za pomoč revnim akademikom« že v pretekli zimi od januarja t. l. dalje vršil nabiralno akcijo, a pomočjo katere mu je uspelo nuditi podpore ca. 30 akademikom večinoma s hrano, deloma tudi z obleko in perilom.

Započeto akcijo Jugoslov. akademsko podporno društvo nadaljuje ter prosi pri tem za uvideno naklonjenost vse naše javnosti. Darovi naj se pošiljajo na naslov: »Jugoslov. akademsko podporno

KINO UNION Danes ob 14. uri Matineja Prosv. zveze Luis Trenker v filmu planin, kime sportnega poguma in briskega izseljenkega kruha.

IZGUBLJENI SIN

Enotna cena vsem prostorom samo Din 4-50

društvo, Ljubljana, Univerza, ali na poštočerkov. račun: Rektorat Univerze kralja Aleksandra v Ljubljani, št. 10072.

Vsak, tudi najmanjši dar bo društvo in vsa akademska mladina znala hvaležno ceniti in izražata se vnaprej svojo iskreno zahvalo.

Jugoslov. akadem. podporno društvo v Ljubljani.

Nov banovinski šolski odbor

Ljubljana, 29. oktobra.

V banovinski šolski odbor so imenovali: Prosvetni inspektor Ivan Dolence in vršilec dolžnosti banovinskega šolskega nadzornika Ivan Strukelj, dalje so imenovali za člane: Anton Dokler, direktor drž. učiteljske šole v p. v Ljubljani, Jože Arhar, mizarški podjetnik, St. Vid nad Ljubljano, Ivan Prijatelj, profesor učiteljske šole v Mariboru, Smetanova ulica 36, Janez Selih, posestnik, Dobova 2, p. Slov. Konjice, in dr. Alojzij Zupan, stolni kanonik v Ljubljani.

Razrešeni pa so članstva v banovinskem šolskem odboru: Franc Vrhovnik, profesor na I. drž. realni gimnaziji v Ljubljani, Franc Drnovšek, okr. šolski nadzornik in Andrej Skulj, okr. šolski nadzornik, ter člani: Janko Harle, mestni župnik pri Sv. Jakobu v Ljubljani, Engelbert Gangl v Ljubljani, Valentin Babnik, predsednik upravne občine St. Vid nad Ljubljano, Janko Kukovec, predsednik bivše upravne občine Celje — okolica ter dr. Jos. Pučnik, odvetnik v Slovenski Bistrici.

*

Kdo je zakrivil nesrečo na Ježici?

V »Slov. Narodn« št. 245, od 28. t. m. se je opravičila železniška uprava in prevajala vse krivdo za nesrečo na avtopodjetnika. Kot poslovođa podjetja Magister pa rečem naslednje:

1. Ali je bil dan signal od strojevodje s pisčalko ali ne, se bo ugotovilo drugje. Vprašam pa javnost, ali je mogoče v zaprtem avtobusu, pri brnenju motorja in poleg tega v dežju slišati lokomotivni znak, ki je dan po uradni ugotovitvi 200 metrov proč od avtomobila? Ako je strojevodja videl avtobus že 200 m preje, zakaj ni ponovil zvijača, če je vedel da proti nevarnosti? Priče trde, da zvijača sploh niso slišali!

2. Uradno trditve, da sofer, ni vozil z zmanjšano brzino, bodo ovrgli pasažirji i s. 8 po številu. Če bi sofer ne vozil z zmanjšano brzino in zelo zelo previdno, bi ne mogel v zadnjem trenutku zaviti avtobusa v stran. Lokomotiva in avtobus sta vozila pravokotno drug na drugega, torej je le sofer preprečil večjo nesrečo, ker je omilil udarce lokomotive s tem, da je zavil avtobus v isto smer v kateri je šla lokomotiva.

3. Čuvajev znak z lučjo so priče videli isti trenutek, kakor lokomotivo. Zakaj je izključeno, da bi prišel čuvaj na križišče šele zadnji trenutek? Čuvaj je dal znak z belo lučjo kar nasprotje običajnemu znaku »STOJ«, ker se za istega uporablja rdeča luč.

4. Kdo od avtomobilistov je izvajal ali videl izvajati soferja predpise čl. 119 zakona o železnicah, to se pravi, da je pred železniškim prelazom ustavil vozilo in se prepračil o prihodu vlaka? Ta predpis tudi gotovo ni praktičen, ker medtem, ko se sofer vrača v avto in vozi naprej, tudi vlak že lahko pride do prelaza in karambolira z avtom, katerega sofer se je nekaj trenutkov poprej prepračil, da na prosti ni vlaka. In železniške prelaze pasira dnevno ogromno število avtomobilov!

5. Bodimo bolj stvarni in ugotovimo, kje so se samo v dravski banovini zgodile večje nesreče ali na prelazih z zatvornicami ali na prelazih brez zatvornic? Tudi zakon o železnicah, da ista ni vezana na napravo zatvornice na lokalnih progah, ne bo zabilanil nesreč, ker je treba upoštevati tudi ceste, ki jih taka lokalna proga seka! V tem slučaju je to glavna cesta Trst—Dunaj. Sicer pa naj se merođajni faktorji za zatvornice spomnijo na nesreče Vrhnica, Velenjeana in mogoče še koga drugega, ki se ni mogel ogniti s tratičnice je zaradi tega povzročil katastrofo, medtem ko o sličnih nesrečah na progah z zatvornicami nisem slišal.

Fran Magister,

kot poslovođa »Avtoprometne Magister«.

Izdala sta neko vdanostno izjavo, ki je bila tudi izključno političnega značaja, in v potu svojega obraza iskala zanjo podpise. V ozračju, ki je takrat vladalo, je bilo že zelo nevarno, odkloniti podpis, pa če si se oz. smel pečati s politiko ali ne. Vsi!levali so jo vsem, politikom in nepolitikom, profesorjem, učiteljem, vsem mogočim družbam in društvom — s punktacijami jih ni nihče nadlegoval, le s to vdanostno izjavo zoper punktacije. Avtorji punkcij so vedeli, da imajo moč iz golih njihovih podpisov, avtorje te vdanostne izjave pa je grizla zavest, da samo njihovi podpisi nič ne pomenijo. Prosvetna društva so podpis odklonila, češ, da je to politična zadeva, o kateri oni radi svojega nepolitičnega programa ne morejo dati nikakih izjav niti podpisov, kakor se tudi o punktacijah niso izjavila. (Ako bi dr. Korošec danes dajal kako politično izjavo v podpis nepolitikom, profesorjem, učiteljem in nepolitičnim organizacijam, bi cel svet vpil o klerikalnem, črnem, rimskem nasilju, takrat pa je bil tak skok iz službene delokroga ali oblastem prijavljenega in potrjenega programa — najbolj državotvorno delo, katero so morale tudi oblasti povaliti in upoštevati, ker je dr. Kramer tako rekel, dr. Marušič za Ljubljano odobril in J. Pucelj pritrldil. »Jutro« pa vsem pismenim razglasilo.

DRUGA ZAMERA

Doba je bila zelo burna. 60 letnica dr. Korošca je zanesla med narod novo upanje. Na shodih takratnih poslancev — ki jih ni narod poslal vladi, da ji tolmačijo njegove želje in podpirajo njegove zahteve, ampak vlada narodu — so se odigravali nemiri, protesti, kakor da je Torek v deželi. Pojavilo so se slavne zelene kravate, ne razkošne, pa vendar čedne in poceni, za 7 Din si jih dobil kolikor si jih hotel, pri večjem naročilu so ti pa ceno še znižali. V Belgradu se za to še menili niso. Ob znanem šenčurskem procesu je neki zagovornik z njo prišel kar k razpravi, tudi po dvoranji jih je bilo dovolj videti, pa se nihče ni razburjal, na miz pred sodniki pa so ležale kot »corporea delicta« Slovenije, kjer so bile znak »zadnjih ostankov« pasjege plemenca, ki ga je treba pobiti. (Dalič.

PRVA ZAMERA

Pričlo se za prosvetna društva zamerila takrat v strahu in trepetu vladajočim ob priliki slovenskih punkcij. Punkcije so bile zgolj političnega značaja, zato je ob njih zavrela kaj vsem tistim politikom, ki so se skrivaj zavedali da vladajo samo dotlej, dokler se ne pojavijo drugi, ki bi jih narod drugače sprejel kakor pa je nje. Dr. Kramer in dr. Novak sta pod pretvezo, da branita državo, ukrenila vse potrebno v svojo obrambo.

Drobne novice

Koledar

Sreda, 30. oktobra: Alfonz Rodriguez, spoznavalec; Angelus.

Novi grobovi

† V Škofji Loki je umrl dne 28. t. m. gosp. Franc Babič, krojač in posestnik na Spodnjem trgu. Rajni je bil vnet prosvetni in združni delavec. Prosvetno društvo je izgubilo z njim ustanovnika. Ljudska hranilnica in posojilnica svojega odbornika, gasilci pa svojega delovnega člana. Vidno se je udeleževal politično v vrstah bivše SLS, ter je bil pred vojno nekaj časa celo gerent občine. N. p. v. m.

Osebnosti

Nov ekonomski celjski bolnišnice. Za ekonomsko javno bolnišnico v Celju je postavljen v VII. položajni skupini g. Jože Sušteršič, ekonom javne bolnišnice v Murski Soboti in isti položaj skupini. — Poročila sta se g. Kvartuš Josip, trgovec in gostilničar v Velenju, in gđ. Marija Kralj, posestnica hčerka iz Preserij pri Braslovcah. Obilo otroci!

Zakaj je perilo na desni bolj belo?

Ker je perica za perilo na desni rabila boljše milo. Terpentinsko milo Zlatorog daje obilno gosto in belo peno, ki raztopi in izvleče iz tkanine vsako umazanijo. Z malo ročnega dela postane perilo kot da je novo, snežno belo in duhteče.

Zlatorogovo TERPENTINSKO MILO

— Hladno vreme. Ob zadnjih nalivih je na gorah zapadel sneg in tudi po višjih okoliških hribih, tako na Kureškem, Mokrem in na Krimu. Močno so bili pobeljeni tudi vrhovi okoli Vrhovnice, tako Sv. Trije kralji. Ko se je zjasnilo, je ponoči padla temperatura in včeraj je znašala plus 2°C. Včeraj zjutraj, ko je bilo ponoči jasno, se je ponekod pojavila slana, ki je deloma škodovala telesnemu cvetju, zlasti dalijam.

— Ob Soči spe večni sen junaki iz svetovne vojne. Pojdite z nami na njihove grobove, na Svetlo Goro in v Trst od 4.—6. nov. z avtom. Priglasite se lahko še do 31. oktobra zvečer. Izjemoma ni obvezno takojšnje plačilo. »Po božjem svetu«, Ljubljana, Šentpeterska vojašnica.

KINO UNION Danes ob 16, 19-15, 21-15.

TEL. 22-21 ZGODOVINSKO FILMSKO DELO, KAKOR GA EVROPA SE NI VIDELA

DEVICA ORLEANSKA

ANGELA ZALOKAR — GUSTAV GRÜNDGENS
TEODOR LOOS

REŽIJA GUSTAV UCICKY

Propad in dvig Francije po čudežnem poslanstvu male pastirice. Film razjarjene vere v Boga in v domovinsko poslanstvo.

Predprodaja vstopnik od 11—12.30 in od 15. ure dalje

— Šahovska simultanka v Kranju. Gibanje kranjskih šahistov je preteklo nedeljo prešlo v lazo cenrzičnega in smotrenega delovanja za povzdig in popularizacijo kraljevske igre v Kranju. Pripravljalni odbor za ustanovitev kluba je priredil prvo večjo šahovsko prireditel v Kranju, ki je potrdila domnevanje, da so tudi v Kranju tla za napredek šaha zelo ugodna. Pri simultanki g. Šorlija so imeli mladi ljudje kot igralci in kot gledalci veliko večino. Prireditelj je napravila vtis, da se je posrečilo sedaj privikati 14—20 letno mladino v tako velikem številu navdušili za šahovsko igro. To daje Kranju utemeljeno upanje, da postane v par letih važno gorenjsko šahovsko središče. Prireditelj je otvoril predsednik odbora g. dr. Megušar, ki je v lepem nagovoru pozdravil vse navzoče šahiste in posebej še zastopnika odbora za ustanovitev Slovenske šahovske zveze, in predsednika š. k. »Triglava« g. Erkerja. V svojem govoru je g. dr. Megušar v krepkih besedah poudaril pomen šaha in pomen organizacije za šahovski napredek. Nato je sledila ostrina in napeta borba med g. Šorlijem in ndvajsetimi šahisti, ki so audili sami in nekoliko tudi s pomočjo svojih prijateljev hud odpor. V dvorani je vladala atmosfera mladostne in zagrizene borbenosti. Odlikovali so se posebno dijaki tukajšnje gimnazije. Do prvih odločitev je prišlo šele po eni uri, potem pa so sledile hitreje in po dveh urah in pol je končala simultanka z rezultatom: Šorli je dobil 15 partij, 4 izgubil in 1 je končala remis. Zmagali so Eržen Joža, podporočnik Djurič, Pogačnik Joža in Tome Vladimir, remis pa je dosegel Košar Lado. Dva dijaka sta dobila za nagrado vsak po eno šahovnico, darilo kranjskih lrvdk Adamiča in Savnika. Lepo uspelo prireditelj je zaključil predsednik odbora z zahvalo g. Šorlija, ki bo sodeloval tudi pri novem šahovskem klubu. Prireditelj se je vršila v hotelu »Jelen«, kjer bo imel Kranjski šahovski klub svoj lokal.

Pijača res božanska je Slatina Petanjska!

— Članek »Pozabljen grob slovenskega umetnika« v sobotnem »Slovenecu« popravljamo v toliko, da na pokopališču pri Sv. Križu v Ljubljani ni župnega upravitelja.

Zaprtje, neredno vrenje v debelem črevesu, slaba prebava, glavobol vsled zaprtja se naglo odpravi z uporabo naravne

Franz-Josefove

grenke vode — ena polna čaša na prazen želodec.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. št. 15483, 25. V. 33.

— Preureditev državne ceste št. Vid nad Ljubljano do Jeperce. Na tehničnem oddelku banke uprave so že izdelani načrti za preureditev in modernizacijo državne ceste od št. Vida nad Ljubljano naprej do znane »Jeperce«, kjer je bil kraj zelo nevaren za avtomobiliste in je bilo po vojni že mnogo hudih, celo smrtnih nesreč. Obstojata 2 varijanti. Ko bodo načrti še pregledani in naposled odobreni od gradbenega ministrstva, bodo nato razpisana gradbena dela. Stroški za ta del ceste so proračunani na 7 milijonov dinarjev.

— Pereče vprašanje odprave plodu. Ne samo zdravniki in sociologi, tudi kriminalisti zanimajo vprašanje odprave plodu, ki je vzbudilo zlasti zadnji čas živahno diskusijo. Na ljubljanskem okrožnem sodišču so obravnave zaradi odprave plodu zelo mnoge in ne mine teden, da ne bi stale pred malim senatom obtoženke in se zagovarjale. Siromašnejši ljudje, tako tudi ženske, se obračajo na mazače in babice, ki izvržejo svoj nečeden posel proti manjšim ali večjim nagradam. Mali senat je včeraj obsodil neko ljubljansko babico na 5 mesecev strogega zapora, ker je poleti odpravila plod neki Gorenjki proti nagradi 350 Din.

Ali potrebujete sredstvo za izčiščenje?

Zgodaj zjutraj boste imeli normalno, blago izpraznjenje, ako vzamete prejšnji večer 2—3

ARTIN-DRAŽEJE

Dr. WANDERJA

Dobe se v vseh lekarnah v škatel pod 12 dražej Din 8—

in v zavlikih po 2 dražej Din 1.50.

Oglaš. Reg. pod S. br. 12258/32.

Novi odbor želi, da bi se stari in novi člani z veseljem oklenili društva in iskali v njem izobrazbo, poštene družbe ter razvedrila.

— Trnovski oder v Ljubljani uprizori na praznik Vseh svetnikov in v nedeljo, dne 3. novembra ob 20 na odru Prosvetnega doma v Karunovi ul. 14: žaloigro v 5. dejanjih »Mlinar in njegova hči«.

— Kino Kodeljevo igra danes »Zvesta tovariša« s Stanom Laurelom in Oliverjem Hardijem.

— V tečaj za dekorativno pisavo, ki ga prireja Društvo izloženih aranžerjev in je bil odprt v soboto, 26. t. m., se je prijavilo skoraj 50 udeležencev. Tečajnike so zaradi velikega števila razdelili v dve skupini in imajo pouk takole: I. skupina v ponedeljek in četrtek, II. skupina pa v sredo in soboto, vsakokrat od 20—22 v šolskem prostoru v Trgovskem domu. Zadnjikrat opozarjamo p. n. Interesno, da je danes v sredo, 30. t. m. neprekinjeno zadnji roč prijavi.

— Trg spremenjen v trg krizantem. Ker se bližajo Vsi sveti, je trg spremenjen v trg belih in raznobiranih krizantem. Te prodajajo od 2 Din naprej. Poleg krizantem je na trgu obilo raznih dalij in vencev iz zelenja. Povpraševanje po rožah je veliko, toda tudi za cvetje so gospodinje omejele izdatke. Ze sedaj je velikanski naval ljudi na avtobus, ki vozi k Sv. Križu.

— Divjanje treh surovežev na ljubljanskem polju. Ljubljansko polje, nekako od Zelene jame pa skoraj do Bežigrada, je bilo v ponedeljek dopoldne prizorišče nenavadnega divjanja in razbijanja treh pijanih potepuhov. Ti možakarji so najprej s kamenjem napadli stanovanje nekega magistratnega uradnika v Zelene jami, nato brez povoda napadli bližnjo trgovino ter jo napol demolirali, čeprav jim je lastnica trgovine dala majhen denar, pometali kaka tri kolesa v jarek in ob tla ter jih občno poškodovali, napadli še eno trgovino ter tam pričeli metati kozarce ob tla, ko pa jih je trgovec potisnil ven in zaklenil trgovino, so pričeli razbijati po vratih, napadali so dalje pasante, eden med njimi je vihtel gorjačo, drugi nož vsi tako dolgo, dokler ni prišla na kraj tega početja policija. Morali pa so priti kar štirje stražniki, ki so z največja težavo in z uporabo pentrekrov urotili pijane možakarje ter jih odpravili na policijo. Policija, ki je o početju teh možakarjev napisala obširno ovadbo, je ugotovila, da so samo stvarne škode napravili za okoli 2000 Din.

— Nož in trajna skazitve obraza. Kazenski paragraf ima določilo, da je treba junaka noža, ki je komu trajno skazil važen del telesa, tako obraz, hudo kaznovati. Samski Janez Zagovec iz Zlavornice je 18. avgusta na cesti pred Mulejevo hišo v Polokih pri Koroški Beli sunil z nožem Franceca Rabiča. Razrezal mu je desni obraz po dolgem tako, da je dobil do 20 cm dolgo urezino. Državni tožilec je Zagoveca obtožil zločina hude telesne poškodbe z motivacijo, da je Rabiču trajno skvaril obraz. Poškodovanec je pred sodniki zahteval za bolečine 50.000 Din in za trajno skazitve obraza 30.000 Din. Zdravnik sodni izvedenec dr. Suher je smatral poškodbo za lahko in da ne bo obraz trajno izkažen. Branilec exoffo je povdarjal: »Moški, zlasti študentje, so bili včasih celo ponosni, če so imeli tako razrezen obraz.« Mali kazenski senat je Zagoveca obsodil le zaradi lahke telesne poškodbe brez trajne skazitve obraza na 3 mesece zapora. Tako hudo kazeno pa je senat prisodil, ker je bil obtoženec že večkrat kaznovan zaradi tepeža. — Obtoženec je kazen sprejel.

— Kapital v zim: Lutz

Cenik: Tovarna Lutz-peč. Ljubljana — Šiška

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

Ljubljana

— Matineja Prosy, zveze v Kino Union.

Danes ob 14 se v dvorani kina Union vrši filmska matineja. Po velikem uspehu, ki ga je dosegla nedeljska matineja z »Angelom aerodromas«, se je Prosvetna zveza odločila, da danes priredi po ljudskih cenah matinejo s filmom »Izgubljeni sin«, ki je zadnje dni žel v Ljubljani toliko uspeha. Luis Trenker, glavni igralec in režiser in pisatelj manuskripta za ta film, spada v Evropi nedvomno med tiste ljudi, ki so vnesli v film nove elemente: pokrajino, planine, zimo, sport, sožitje človeka in narave, kakor to poznamo iz njegovih filmov »Tovariši z gor«, »Gore v plamenih«, »Uporniki«. Vsi prostori so po 450 Din, na kar opozarjamo občinstvo, ki filma še ni videlo, ali pa ga hoče videti še drugič. Prihodnja matineja z drugim filmom se vrši v soboto, 2. novembra ob 14 in v nedeljo, 3. novembra ob 10.30.

— Rezervni artiljerijski in konjeniški častniki, ki se žele baviti z jahanjem, naj se zglase do 3. nov. t. l. v Komandi Ljublj. vojnega okrga, soba št. 29 med 10—12. Reflektanti morejo dobiti eventualna pojasnila tudi pri referentu za rez. častnike v mestnem vojaškem uradu.

— Razstava prof. Franceca Kralja, ki je že ob otvoritvi žela priznanje vseh navzočih, se bliža zaključku: opozarjamo zato vse ljubitelje umetnosti, naj si jo pravočasno ogledajo. Poleg slik panoram Ljubljane, je razstavljen arhitekturno kiparstvo za razne spomenike, nagrobne, religiozne podobe za pročelja hiš in cerkva, drobno kiparstvo za uporabo pri modernem pohištvu. Kristini za novomatiška razpela in za na st. čaltnike, raznovrstne Madone i. dr. Na razstavljenih delih je tudi počeno podan razvoj od zasnove osnutka do primerne rešitve glede zveze z arhitekturo. Posetnikom priporočamo, da si izmed razstavljenih del tudi kaj nakupijo, ker v nakupu umetnin je najbolj zanesljivo založen kapital.

— Društvo posestnikov novih hiš naznanja, da ima svoje pisarno v Ljubljani, Tyrševa c. 37 b.

— Poštni dom. Uradne ure so popoldne od 15—17.

— Sentjakobsko prosvetno društvo v Ljubljani je imelo v ponedeljek občini zbor, ki je imel namen oživiti bivše razpuščeno društvo. Občni zbor je vodil msgr. Steska. Po poročilih so bile volitve novega dohora, ki se je na seji konstituiral tako: predsednik dr. Leskovec Franc, podpredsednik Valant Milan, tajnika gđ. Zajčeva, blagajnik Krok Janez, gospodar Serjak Anton, amnestika tajnika in blagajnika I. Mevli in gđ. Kavčič Pavla, dr. Logar Franc, ga. Logarjeva, msgr. Steska Viktor, kaplan Kraljič ter ga. Zupančič Terezija. Revizorji: Zajc Alojzij, Višnar Stefan, Češnovar Slavko. Glede na slabe gospodarske razmere je došlo obč. odbor najnižjo članarino, ki je mogla, to je 10 Din na leto. Odbor bo pa bolje situiranim članom zelo hvaležen za prostovoljne višje prispevke. Saj je društvo trenutno brez denarnih sredstev.

Za jugoslovanski patent št. 8873 od 1. junija 1935 na

Preša za oblačila („Meider-
presse“)

se iščejo kupci ali odjemalci licenc.

Cenji. ponudbe na:

Ing. Milan ŠUKLJE

Ljubljana - Beethovnova ulica št. 2

Maribor

— Lep poslovilni večer so priredili prijatelji v ponedeljek zvečer g. Veljku Grguroviču, kazniškiemu proti, ki odhaja v Zenico. V posebni sobi gostilne Birtič so se zb. ali vidnejši predstavniki političnega, kulturnega in prosvetnega dela v Mariboru, med katerimi omenjamo ministra Vesenjaka, podžupana Fr. Zebota, ravn. Hrastelja, Marka Kranjca, Pavla Zavaddala itd. Izrečenih je bilo mnogo lepih poslovilnih govorov, v zbranih besedah pa se je zahvalil za veliko prijaznost in naklonjenost, ki jo je doživljal v Mariboru stalno tudi v težkih dneh, profa Grgurovič. Ta večer je pokazal, kako priljubljen je bil g. Grgurovič v Mariboru in kako si je znal pridobiti prijateljstvo najširšega kroga. Ob odhodu se enkrat želimo g. Grguroviču na novem mestu mnogo uspehov, želimo, da bi se večkrat spominjal Mariborčanov in Slovencev, ki ga bodo vedno ohranili v najboljšem spominu.

— O Vseh svetih zvečer ponovi gledališče pretresljivo in izredno učinkovito Arxovo dramo »Izdaja pri Novari«, ki je razpoloženju tega dne prav primerna. Veljajo znižane cene.

— Pevci lpačveče župe se zberejo na dan Vseh svetih na pokopališču na Pobrežju pred kapelico ob 15. uri — Uprava lpačveče pevske župe.

— Veterani učiteljskega stana. V nedeljo so praznovali 46-letnico učiteljskega stana naslednji veterani: Cizelj Miško, Kurbus Tomaž, Krajnc Jožef, Ierček Jožef in Zacherl Franc. Od 15 maturantov so 4 mrtvi, 5 jih je v Avstriji, vsi ostali pa so še krepki in zdravi. Želimo jim, da bi v neznanjstnem številu doživeli še mnogo jubilejev mature!

— Krščanska ženska zveza ima v ponedeljek, dne 4. novembra ob 5. zjutraj v stolni in mestni župni cerkvi svojo cerkveno pobožnost s skupnim sv. obhajilom za vse rajne člane in članice.

— Dežnji dan za pogodovanje je organiziralo okrajno načelstvo za mariborski desni breg v ponedeljek. K pogodovanju se je zbralo 400 otrok iz 4. in 5. razreda I. II. III. in IV. deške šole. Dobili so okrog 1000 sadik bora, zvez so s seboj potrebno orodje in v spremstvu 11 učiteljev ter pod nadzorstvom okrajnega gozdarskega referenta ter enega nastavnika gozdarske šole so si pogodovale goščave nad posestvom stolnega župnišča severno Kalvarije. Učitelji, predvsem pa oba strokovna referenta, so razlagali pomen in važnost gozda v naravi in v narodnem gospodarstvu. S svojimi besedami so poizkušali vzbuditi pri mladini ljubjezen do gozda in do narave v celoti Ravno v tem je velik pomen takih dečjih dni in naj bi jih v čim večjem številu »okrajni gozdarski referenti« prirejali sporazumno z učiteljskim čim večkrat.

— Zbirka tolarjev v muzeju. Mariborski muzej je dobil po posredovanju znanega našega numizmatika g. Baumgartnerja tipološko zbirko srebrnih tolarjev iz 17. stoletja, med katerimi prevladujejo štajerski in koroški novci. V zvezi s tem se je posrečilo pridobiti muzeju tudi 10 medalij papeža Pavla II., ki se je rodil na slovenski zemlji kot grof Barbo. Nova pridobitev je tudi velike umetniške vrednosti, ker nam kaže lepe primere plastike iz 17. stoletja.

— Vožnja po Pobreški cesti je na dan Vseh svetnikov med 12. in 19. uro policijsko prepovedana. Prepoved velja za vso cesto od začetka državnega mosta do Meine ulice. Mestnih

avtobusov se prepoved ne tiče. Vozovi, namenjeni na pokopališče, vozijo po Tržaški cesti in Nasipni ulici. Avtobusni promet na proгах Ruše, Limbuš, Bistrica in Sv. Peter se vrši dopoldne normalno, popoldne pa je ukiniten.

— Opustošeno pokopališče. Veliko nevoljo so povzročili v Hotah neznanzi zlikovci, ki so opustošili tamošnje pokopališče Pomandrali so številne grobove ter uničili cvetje na njih.

— Priče pradaevin. V strminah prepada na Meljskem hribu je našel mladi prirodoslovec, realčan Drager Franc, krasne petrefakte iz terciarne miocenske dobe. Posebno lepa je popolnoma ohranjena morska zvezda. Takšne okamenine so v naših krajih precejšnja redkost.

— Brezobrestno posojilo za obmejno šolo. Novi šoli v Gradišču je podelila banska uprava brezobrestno posojilo za dobo 10 let.

— Nevaren tati so aretirali orožniki iz Loč. Prijeli so 28-letnega bivšega konjeniškega narednika Rudolfa Nagodeta iz Gornje Logatce, ki je v noči na 11. avgusta vlomil v šolo v Zilah ter popolnoma oplenil stanovanje šolskega upravitelja. Pobral je upravitelju ter njegovima sinovima tudi vso obleko in perilo. Dva dni nato je vlomil še v starovanje Alojzije Klinc ter ji tudi odnesel vso obleko. Z ukradenim blagom se je odpravil v Maribor ter ga razprodal tukajšnjim starinarjem. Včeraj so pripeljali Nagodeta v Maribor ter ga vodila dva orožnika močno vkleknjenega od starinarnice do starinarnice.

Celje

— Še elektrifikacija celjske okolice. V zvezi z noticami, ki smo jih objavili o elektrifikaciji celjske okolice, smo prejeli od svojega stalnega naročnika iz Trnoveli sledeči dopis: Dne 24. t. m. se je vršila komisija glede elektrifikacije Trnoveli, Zadobrove, Leskovca, Ljubecne, Zatrete in Lipovca. Za dobavo toka se zanimajo KDE in Fala. Interesenti omenjenih vasi so dobili ponudbe od KDE in elektrarne Fale. 5 odst. interesentov propagira za KDE, vsi ostali pa za tisto elektrarno, katera bi bila v ponudbi cenejša. Dejstvo je, da je elektrarna Fala v zadnji ponudbi nižja kakor KDE. Ker ni med interesenti soglasja, je naprosen okrajni načelnik v Celju, da poseže v to zadevo, ker imajo KDE 700 obveznih podpisov, kateri niso nikakor obvezni, ker se ni nobenemu povedalo, koliko stane KW in kako se glasi pogodba, katere ni odbor z nikomur sklenil. Odbor, kateri je prijavljen pri okrajnem načelstvu, ni in ne bo podpisal nobene nejasne pogodbe. Dosedaj ni veljaven noben podpis, pa naj si bo za eno ali drugo elektrarno.

— Odhodnica vpokojenemu šefu davčne uprave v Celju. V soboto so priredili davčni uradniki odhodnico svojemu šefu g. davčnemu inspektorju Staniču, ki je bil pred kratkim upokojen. G. Stanič, ki odhaja po polni službeni dobi v zasluženi pokoji, si je v teku svojega službovanja kot šef davčne uprave v Celju z nepristranskim in objektivnim uradovanjem pridobil naklonjenost in spoštovanje v vseh krogi občinstva. Ob odhodu v pokoj mu želimo tudi mi, da bi ga dolgo in zadovoljno užival.

— Huda železniška nesreča. V ponedeljek okrog pol 9 zvečer se je pripetila na progi med Rimskimi topicami in Zidanim mostom huda železniška nesreča. Pod vlak je prišla 23letna služkinja iz Maribora Silvač Marica. Vlak ji je odrezal obe nogi in levo roko.

Vič

— Odkritje in blagoslovitev spomenika padlim vojakom. Preteklo nedeljo je bil na Viču odkrit in blagoslovljen spomenik padlim vojakom. Pripravljalni odbor, ki se je ustanovil že lansko leto, je čakal s postavitvijo, da je bilo dograjeno novo pokopališče. O spomeniku smo že preteklo nedeljo poročali. Ob pol 4. se je zbralo na pokopališču ogromno ljudi, ki so hoteli prisostvovati svečanosti. Predsednik pripravljalnega odbora g. Viktor Kozamernik je s kratkim nagovorom odkril spomenik in ga izročil v varstvo pokopališkemu predstojstvu. V imenu tega ga je prevzel viški župnik g. p. Teodor Tavcar, prosič predvsem svoje, naj skrbje zanj, ga krste, pa tudi molijo za padle. Sledila je blagoslovitev in pa molitev za mrtve. Gospod pisatelj in bivši vojni kurat Jalen pa je prisotnim očrtal vse grozote vojne in obudil spomine na tiste težke dni. Malokatero oko je ostalo suho. — Blagoslovitvi je prisostvoval ves pripravljalni odbor, predstavniki občine in predstavniki združenja vojaških invalidov, ki je položilo lep venec. Tudi pripravljalni odbor je položil venec. Pri svečanosti je sodelovala godba Vič-Glince in združeni domači pevci. Pripravljalni odbor čuti za svojo dolžnost, da se zahvali predvsem g. župniku p. Teodorju Tavcarju, ki je odstopil prostor v veličastnem portalu in ibenem izposloval pri domači posojilnici večji znesek, dalje g. Galetu, ki se je pri občini zavzel za primerno podporo in vsem, ki so nabrali ali pa prispevali, da je naša hvalačnost do padlih izkazana na tako lep in viden način.

Kranj

— Notranji minister dr. Anton Korošec je podaril »Vincencijski družbi« v Kranju 5000 dinarjev. Sedaj ko trka zima na duri in z njo številni pomoči potrebni, je »Vincencijski družbi« ta velika podpora v še večjo pomoč. Velikemu dobrotniku se tudi na tem mestu iskreno zahvaljujemo.

Poljčane

— Poroka. V ponedeljek je bila v samostanski cerkvi v Studencah pri Poljčanah poroka gospoda Antona Seška, učitelja v St. Ilju pri Mariboru, z gospodično Marico Wirtovo, hčerko gledne Wirtove rodbine iz Studenec. Novo poročencu paru obilo sreče!

— Iz studenjske sadjarske podružnice. Agilno sadjarska podružnica v Studencah, kateri načeluje priznani strokovnjak Ignac Drozg, ekonom magdalenskega samostana, je razstavila e priliki sadjarske razstave v Mariboru 52 zabojev različnih vrst jabolk ter je dobila prvo oceno, kar je gotovo lep uspeh.

Gospodarstvo

Italijanski izvoz tekstilij

Po podatkih statističnega urada angleške bombažne industrije je znašal italijanski izvoz tekstilij v prvi polovici letos izvoz izdelkov iz bombaža 196 milj., v celotnem letu 1934 pa 486 milj. lir. Izvoz volnenega prediva in tkanin je znašal 278 milj. lir. lani celo leto 557 milj. lir. Iz tega je razvidno, da je italijanski izvoz tekstilnih izdelkov, za katere mora uvažati potrebne sirovine, letos zelo padel. To se vidi tudi iz pregleda o izvozu bomb. prediva, ta je padel od 259.900 met. stotov v prvi polovici 1934 na 91.800 met. stotov. Glavni odjemalci bombažnega prediva je bila naša država. Izvoz k nam pa je padel od 62.100 met. stotov v prvi polov. 1934 na 37.900 met. stotov v 1. pol. 1935. Izvoz v Romunijo, ki je drugi najboljši odjemalec italijanskega bombažnega prediva, je padel od 62.100

na 17.000 met. stotov od prve polovice 1934 na 1935. Slično je padel tudi izvoz v Egipt, Maroko in Argentino, kar bo imelo slabe posledice za italijansko bombažno industrijo. Izvoz bombažnih tkanin je padel od 241.900 na 114.200 met. stotov, od tega v našo državo od 11.600 na 3.300 met. stotov. Največji odjemalci pa so Argentina, letos 29.600 (lani 62.300) met. stotov, Egipt 8.300 (32.800) met. stotov, Eritreja 13.000 (18.300) met. stotov in Maroko 8.800 (16.800) met. stotov. Važen del italijanske tekstilne produkcije tvori umetna svila. Izvoz prediva iz umetne svile je padel od 217.300 na 105.100, izvoz tkanin iz umetne svile pa od 46.400 na 24.700 met. stotov. Naša država je uvozila letos 5.000 met. stotov prediva, lani v prvi polovici pa 6.700 met. stotov.

Jesenicah. — (Namestnik: Javornik Joško, industrialec v Ljubljani, inž. Hribar Boris, industrialec v Ljubljani.)

č) Gostinstvo: člana: Majcen Ciril, restavrat v Ljubljani, Peterlin Miro, hotelir v Kranju. — (Namestnik: Černe Jernej, hotelir v Ljubljani, Olip Pavel, restavrat v Lescach.)

II. Celje:

a) Trgovina: člana: Cvenkel Anton, trgovec v St. Petru, Stermecki Rudolf, trgovec v Celju. — (Namestnik: Setine Franc, trgovec v Trbovljah, Umek Anton, trgovec v Brezicah.)

b) Obrt: člana: Hohnjec Miloš, kipar v Celju, Volk Jakob, obrtnik v Šostanju. — (Namestnik: Vogrinc Karel, tesar v Brezicah, Jug Josip, sedlar v Zalcu.)

c) Industrija: člana: Gologranc Konrad, stavbenik v Celju, Goričar Alojz, industrialec v Mozirju. — (Namestnik: Gerkman Franjo, industrialec v Laškem, Sodin Franc, industrialec v Ljubljani pri Celju.)

č) Gostinstvo: člana: Dolinšek Avgust, gostilničar v Hrastniku, Pikel Franc, restavrat v Zalcu. — (Namestnik: Cajhen Joško, gostilničar v Teharjih, Podlinšek Joško, restavrat v Kozjem.)

III. Maribor:

a) Trgovina: člana: Oset Miloš, trgovec v Mariboru, Čeh Franc, trgovec v Murski Soboti. — (Namestnik: Sax Hinko, trgovec v Mariboru, Kreft Hinko, trgovec v Ptuj.)

b) Obrt: člana: Zadravec Jakob, mlinar v Središču ob Dravi, Bureš Franc, urar v Mariboru. — (Namestnik: Kralj Ivan, mizar v Slovenjgradcu, Horvat Ivan, pek v Mariboru, Aleksandrova c.)

c) Industrija: člana: Dr. Juvan Alojz, družabnik »Kristala« v Mariboru, inž. Šlaimir Vladimir, stavbenik v Mariboru. — (Namestnik: Zadravec Jakob, mlinar v Središču ob Dravi, Hutter Josip, tovarnar v Mariboru.)

č) Gostinstvo: člana: Povodnik Josip, restavrat v Mariboru, Rozman Alojz, restavrat v Prevaljah. — (Namestnik: Kerenčič Anton, gostilničar v Ranci 52 pri Pesnici, Sočič Franc, kavarnar v Murski Soboti.)

IV. Novo mesto:

a) Trgovina: člana: Povh Joško, trgovec v Novem mestu, Grošek Ivan, trgovec v Trebnjem 28. — (Namestnik: Šircelj Srečko, trgovec v Mokronogu, Koren Peter, trgovec v Črnomlju.)

b) Obrt: člana: Windischer Josip, mesar v Novem mestu, Grahek Anton, pek v Črnomlju. — (Namestnik: Midorfer Alojz, krojač v Novem mestu, Lenarčič Ivan, krojač v Ponikvah pri Dobrem polju.)

c) Industrija: člana: Povh Joško, industrialec v Novem mestu, Rus Ivan, industrialec v Loškem potoku. — (Namestnik: Jaklič Niko, industrialec v Boštajnu ob Savi, Rudež Marko, industrialec v Ribnici.)

č) Gostinstvo: člana: Recelj Janko, gostilničar v St. Jerneju, Bukovec Nace, hotelir v Trebnjem. — (Namestnik: Bradika Janko, gostilničar v Metliki, Lovšin Rudolf, gostilničar v Sodražici 45.)

Plenarna seja Zbornice

V četrtek, dne 7. novembra 1935 ob 8.30 dopoldne bo plenarna seja Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Dnevni red je tale: 1. Komemoracija za zborničnim podpredsednikom Dragotinom Hribarjem. 2. Naznanila predsedstva. 3. Poročilo o delovanju zbornice in o gospodarskem položaju zborničnega področja. 4. Zbornični proračun za leto 1936 in določitev zbornične doklade. 5. Revizija taksnega zakona. 6. Predlogi zborničnih odsekov in svetnikov.

o hranjen v dunajski dvorni knjižnici. Ta oevirk bo zanimal slovenske književne zgodovinarje in jezikoslovce kakor jih bo zanimal tudi Koštalov prevod.

Jaklič-Vrečar: Liturgika

za srednje, meščanske in tem podobne šole. Cena vezani knji 34. — V Ljubljani 1935. Založila Jugoslovanska knjigarna.

Dobili smo novo učno knjigo, ki sta jo spisala dva srednješolska profesorja, po vsem videzu odlična solnika, ker sta znala obsežno tvarino (jako izbrano in dovršeno) podati v eni sami knjigi. Knjiga obsega 225 strani velike osmerke in ima blizu 70 slik v tekstu in večbarven krogotek cerkvenega leta, ki je sam zase edinstveno jasen in pregleden.

Od dobre knjige se zahteva, da je pregledna in da nudi tako učencu, kakor solniku ne samo golo ogrodje, temveč res pravo učilo. Ze kazalo samo izpričuje, da sta pisatelja vso tvarino razdelila kar moč smoteno. Knjiga ima štiri dele in sicer: I. Liturgične osebe. II. Liturgični prostori in predmeti. III. Liturgična dejanja. IV. Liturgični časi. Seveda imajo ti glavni deli še pododdelke, tako da že dobra razdelitev pomaga po eni strani profesorju, da tvarino lepo opredeli, po drugi strani učencu, da tvarino z lahkoto obvlada.

Močno mi ugaja, da sta pisatelja povsod dala tudi besedi, prvotni pomen, tako da si učenec lažje zapomni, a obenem knjiga tudi izobraženemu lajkmu mudi zelo točno pojasnila ob priliki kakde debate. Tako na primer § 5: Kardinali, volitev in kronanje papeža. Od kod pride beseda kardinal? (cardo — tečaj, stožer). Povedano je o volitvi papeža točno vse, kar bistvenega mora vedeti izobražen lajk. Podobno o duhovniških obleki, ali o redovnikih in o redovnem življenju. Vendar bi tu pripomnil, da so posamezni redovi deloma netočno karakterizirani. Tako n. pr. je pri franciskanskem redu omenjeno, da so tako redovniki, kakor tudi samostani brez imovine in se preživljajo zlasti z miloščino, ko pa franciskanski vodijo pomorno zahteva izrecno delo in oporoka sv. Franciška še posebej poudarja: »In jaz sem s svojimi rokami

KADAR POTREBUJETE OBLEKO
preglejte tudi naša suknja v naših prodajalnah, ki so danes po kvaliteti enakovredna najbolj dovršenim inozemskim proizvodom, a v ceni mnogo ugodnejša.

VLADA TEOKAROVIČ & KOMP.

Paračin

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Ivana Engelsbergerja, trgovca z mešanim blagom v Trzinu. Poravnalni sodnik Slavko Papež, starešina okoliš. Poravnalni upravnik dr. Josip Gruđen, odvetnik v Trzinu. Prijava terjatev do 20. novembra. Poravnalni narok 25. novembra ob 9 v Trzinu. Ponuja 40%, plačilnih v štirih enakih, četrtletnih obrokih. Prvi obrok 3 mesece po pravomočnosti poravnave.

Potrjena poravnava. Okrožno sodišče v Ljubljani je potrdilo 26. septembra sklenjeno poravnavo v zadevi Bogdana Žilica, trgovca z železnino v Ljubljani.

Padec marke. Pariska L'Information prinaša podatke o razvrednotenju nemške marke. Pravi, da izkazujeta največje fluktuacije sedaj dve valuti: kitajski dolar ter nemška marka. Oфициalna marka se trguje po 6,10, toda vrednost vezanih mark stalno pada. Tako se trguje registerske marke po 2,90, tako zvana Kreditsspermark po 1,80. Eltekenspermark pa celo po 1,25. Razvrednotenje teh treh vrst marke znaša 52, 70 in 80%. Slično razvrednotenje je zabeleženo tudi v Londonu, kjer znašajo odgovarjajoči tečaji 53, 70, 80,5%.

Borza

Dne 29. okt. 1935.

Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Berlina, Cariba in Prage, vsi drugi so pa popustili.

V zasebnem kliringu se je italijanska lira zelo okrepila. Na ljubljanski borzi je bil zanjo tečaj denar 295, na zagrebški borzi je tudi narasla na 291,46—293,86, na belgrajski pa na 280,80—293,20. Avstrijski šiling je ostal na ljubljanski borzi neizpremenjen na 8,47—8,58, na zagrebški in belgrajski borzi pa se je njegov tečaj tako nverstil, da je sedaj na vseh treh borzah enak: 8,47—8,57. Grški boni so notirali v Zagrebu 27,15—27,85, v Belgradu 27,40—28,10. Angleški funt je v Zagrebu nadalje popustil na 242,20—243,80, v Belgradu pa na 241,95—243,55. Španska pezeta je v Zagrebu in Belgradu notirala 5,75 denar.

Ljubljana. Amsterdam 2974,58—2980,17, Berlin 1756,08—1769,95, Bruselj 736,33—741,30, Curih 1424,22—1431,20, London 214,81—216,86, Newyork 4343,94—4360,25, Pariz 288,64—290,08, Praga 181,05 do 182,16, Trst 355,39—358,47.

Promet na zagrebški borzi je znašal 1.460,791 dinarjev.

Curih. Belgrad 7, Pariz 20,2925, London 15,1225, New York 307,375, Bruselj 51,775, Milan 25, Madrid 42, Amsterdam 208,755, Berlin 123,60, Dunaj 56,05, Stockholm 77,95, Oslo 75,95, Kopenhagen 67,50, Praga 12,72, Varšava 57,875, Atene 2,90, Carigrad 2,45, Bukarešta 2,50, Helsingfors 6,65, Buenos Aires 0,835.

Vrednostni papirji

Tendence je bila za državne papirje slabša ter so nekateri tečaji tudi popustili. Promet je postal slabši tudi na belgrajski borzi, še manjši pa je na zagrebški borzi.

Ljubljana. 7% inv. pos. 75—77, agrarji 43—45, vojna škoda promptna 355—357, begl. olv. 60—62, 8% Bler. pos. 78—80, 7% Bler. pos. 68—70, 7% pos. Drž. hip. banke 70—74.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 76,50 bl., agrarji 44 bl., vojna škoda prompt. 354—355 (355), 12. 354—355 (355), begl. olv. 61,75 bl., 8% Bler. pos. 80 bl., 7% Bler. pos. 70 bl., 7% stab. pos. 77—78. — Delnice: Priv. agr. banka 224 den., Trboveljska 100 den., Isis 40 bl., Osj. sladk. tov. 125—132.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 78,50—79, vojna škoda promptna 355—355,50 (355,50), 12. 354,50—355,50 (355), begl. olv. 63,75—64,25 (63,75), 7% Bler. pos. 68,50 den., 7% stab. pos. (78). — Delnice: Priv. agr. banka 228—231 (230).

Žitni trg

Že večeraj popoldne so se pojavili prvi znaki izokreta v tendenci na žitnem trgu, še bolj izrazita pa je bila čvrsta tendenca danes. Vendar so v splošnem mnenja na trgu deljena. Razpoloženje za čvrsto tendenco ima mnogo nasprotnikov,

ki opozarjajo na pomirjenost na nekaterih svetovnih tržiščih in dosledno tudi pri nas. Čvrsti sta bili danes pšenica in koruza, dočim je moka ostala neizpremenjena, saj so zaloge blaga prav znatne. V splošnem pa ni pravega prometa, ker je konzum nakupil razmeroma znatne zaloge. Cene so bile danes. Pšenica 100—102, koruza časa primerno suha promptna 86—87, umetno sušena 95—96, stara pa 105.

Novi Sad. Pšenica: be. 158—161, be. ladja Tisa in Begej 165—167,50, slav. 160—162,50, srem. 160—162, ban. 158—161. Oves: neizpr. Rž: ne notira. Ječmen in koruza: neizpr. — Moka: be. in srem. 240—250, št. 2 220—240, št. 5 200—220, št. 6 180—200, št. 7 160—180, št. 8 115—120. Orobki in fižol: neizpr. Tendence neizpr. Promet srednji.

Sombor. Pšenica: be. okol. Sombor 154 do 156, gor. be. in juž. ban. 156—158, srem. in slav. 160—162, gor. ban. 158—160, be. in ban. potiska 165—167, be. ladja Donava in Begej 165—167, be. ladja Kanai 157—159. Rž: ne notira. Oves in ječmen: neizpr. Koruza: Be. suš. dec.—jan. 88 do 90. — Vse ostalo neizpr. Tendence neizpr.

Hmelj

Zalec, 29. oktobra.

Pri stalnem zanimanju in povpraševanju za vse vrste blaga se v manjšem obsegu nadaljuje z nakupovanjem letošnjega pridelka in plačuje za prvovrstno blago 27—30 Din, za drugovrstno 19—26 Din in za tretjevrstno 12—18 Din za kg. Več povpraševanja je zlasti za tretjevrstno in cenejše drugovrstno blago. V kupčijo posega le nekaj kupecev, dočim ostali le sortirajo in odpošiljajo že preje nakupljeno blago.

Zatec, 29. oktobra.

Na hmeljskem tržišču je nepretrgoma še razmeroma precej zanimanja za letošnji hmelj in se cene gibljejo v okviru 28—34 Kč, t.j. 50—63 Din za kg. Več povpraševanja pa je predvsem le za cenejše srednje in slabo srednje blago. Zaključna tendence je sicer bolj mirna, vendar stalna.

Uradno poročilo tržnega nadzornika:

Razpoloženje živahnijeje kakor minulega tedna. V resnici je cena tudi neizpremenjena, je za odlično blago »Ausetich« celo nekoliko pritegnila ter so kupovali dobro drugovrstno blago kot prvovrstno.

V normalnem prometu je bilo tretjevrstno blago po 17 Din, drugovrstno po 24 do 26 Din, prvovrstno do 30 Din, odlično pa od 32 Din navzgor. Partija odličnega (Ausetich) hmelja, 150 met. stotov je bilo večeraj prodana za ceno nad 33 Din.

Pri lenivosti črev

je naravna

Franz-Josefova

grenka voda prijetno dobro učinkujoče domače sredstvo, ki zmanjšuje težave, ker večkrat že male množine dobro delujejo.

Reg. po min., soc. pol. in nar. zdr. 8-Br. 15483, 25. V. 35.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA Začetek ob 20

Sreda, 30. oktobra: Direktor Campa Red A. Četrtek, 31. oktobra: Zaprti. Petek, 1. novembra: Mlinar in njegova hči. Iznova. Znižane cene od 30 Din navzdol.

OPERA Začetek ob 20

Sreda, 30. oktobra: Popelka Angelian Red Sreda. Četrtek, 31. oktobra: Manicella Nifoncho. Red Četrtek. Petek, 1. novembra: Madame Butterfly Iznova. Znižane cene.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 30. oktobra: Zaprti. Četrtek, 31. oktobra: Tartuffe. Red B. Gostale član ljubljanske drame g. Emil Kralj. Petek, 1. novembra ob 20: Sladaja pri Novarici. Znižane cene.

Kulturni obzornik

Molière: Jurij Tepček

Poslovenil Iv. Koštal. — Novo mesto, 1935, str. 64. Molièrova komedija »George Dandin«, ki je izšla l. 1699, ima v slovenščini že svojo zgodovino, kajti takoj nato jo je začel prevajati v slovensko hrvaški narodni mučenik Franjo Krsto Frankopan, ko je v ječi v dunajskem novem mestu čakal na smrt. Tako so torej ti prvi prevedeni prizori sploh tudi eden prvih prevodov Molièra na tuji jezik in ne samo slovanski. Zdej je poslovenil prof. Koštal celotnega »Jurija Tepčeka« ter prevod izdal v samozaložbi. Komedija nosi tudi podnaslov »Osranočeni zakonski komedij, v katerem je podana že vsa vsebina, ki je v kratkem ta: Jurij Tepček je množ kmečkega pokolenja, ki se pa poroči s plemkinjo. Žena gleda v njem manjvrednega moža ter ga seveda želi goljufati s prvim grofom. Mož sluti nje nevestobno ter je ženo z ljubečim v več slučajih zjel, toda vedno je žena znala tako zasukati vso zadevo, da je bil osramočen mož, ki jo je moral prositi odpuščanja, njo in ljubečim. Prava aktivna činitelja v komediji pa sta tast in tačča, ki imata neomejeno oblast nad zakoncem. Vsa komedija je pristno Molièrova oderska šala, tudi pisana v njegovi maniri in sečni primitivnosti sicer brez očljene globine, pa tudi brez osladne pikantnosti. Toda polna komedijskih zapletljivost, satire na plemiške navade, pa tudi ironije na slabe zakonske moze, ki jih premeteneje žene umejejo v rog ter ponižajo, tako da osramočenemu soprogu ne preostane drugega kot žalostno vzdihniti: »Če je kdo, kakor jaz, vzel hudobno ženo, je najboljši izhod tisti, da skoči strinoglav v vodo«. S tem se komedija neha in zavajajo začne znova. Lahka situacijska komika, primerna za meščanske odre za predpust. Sicer pa književnozgodovinsko zanimiva kot nov prevod iz Molièra, za ugotovitev klasičnega duha, odgovarjajočega Frankopanu kot ga poznamo iz »Gartliha za kratak čas« V »Pripombah« govori Koštal o dosedanjih prevodih Molièra ter razbira jezikovni prevod Frankopanovega fragmenta kot je

delat in hočem delati, in trdno hočem, da naj vsi drugi bratje delajo kako pošteno delo... In kadar bi se nam ne dalo plačilo za delo, smo sli k mizi Gospodovi.« Enako bi si želel tudi za ženske kongregacije nekoliko podrobneje oznake. Imamo namreč že veliko ženskih gimnazij in tem podobnih sol, kjer so te stvari brez dvoma velike važnosti. Zelo dobro so orisani posamezni slogi in ponazorjeni z lepimi slikami. Povdariti moram zlasti to, da sta pisatelja, kjer je bilo mogoče, uporabila tudi domače cerkvene in domače umetnine. Prav tako je vse hvale vredno, da sta s pričo dejanskega stanja modro vzporedila tudi goveve značilne posebnosti vzhodnega obreda. Marsikoga bo zanimal spričo novega liturgičnega gibanja točen popis svetih posod in oblik, kar je vse ponazorjeno s skrbno izbranimi slikami. Posebna tabela na strani 80, naravnost podaja slerno rimske mašne liturgije in nato sledi stvarna in zelo dobra razlaga sv. maše. Na strani 104 me je prijetno presenetila skica, kjer sta pisatelja v najbolj skraćeni obliki podala način, kako naj sv. maši prisostvujejo in kaj naj molimo. Dobro bi bilo, da se taka ali podobna skica vnese v molitvenice in razmnoži na spominskih podobah.

Nekaj povsem novega je tudi v večbarvnem tisku podan krogotek cerkvenega leta. Vsi glavni prazniki so izven kroga nedelj simbolično nakazani. Vsak si lahko na podlagi tega krogoteka točno ustvari sestav cerkvenega leta, nedelj in praznikov. Bogato so opisani liturgični časi, njih pomen in simbolika. Na strani 181 je tiskarski skrat spustil eno vrsto tako, da je pomotoma rečeno: Križ ostane zakrit do velike sobote, v resnici ga odkrivajo s posebnim obredom na veliki petek. Naravnost odlično so opisani glavni Gospodovi in Marijini prazniki. Med svetniki, ki so drugače dovolj srečno izbrani, pa pogrešam zlasti spričo močnega evharističnega gibanja, nebeskega zavetnika evharističnih pobožnosti sv. Pashala Bajlonskega. Zdi se mi tudi, da svet in Slovenci bolj poznajo sv. Antona Padovanskega kot sv. Blaža in ker pride knjiga tudi ženski dijaški mladini v roke, pogrešam vsaj ene svetnice, sv. Male Terezije.

Posebej moram povdariti skrbno izbiro slik, ki sta z njimi pisatelja ponazorila vse liturgično

življenje kar na moč posrečeno. Zastopani so tudi naši moderni umetniki Tone Kralj, arh. Omahen in drugi. Cela oprema knjige, tako tisk kakor vezava, zelo dober brezlesen papir, pa dela časi za ložnici jugoslovanski knjigarni. Skrajno nizka cena te vsebinsko in oblikovno dovršene knjige Din 34.—, pa daje misliti, kako zelo upravičeno je ogorčenje vse slovenske javnosti nad gredimi in neuporabnimi spakimi šolskih knjig, ki jih dobivamo iz centrale. Tudi ta knjiga je dokaz, da znamo sami boljše, lepše in cenejše. Za sklep bi tako povdaril eno samo željo, da bi postopoma za vse predmete, dobili tako izvrstne učbenike in še: da bi potem ti učbeniki ostali vsaj pol desetletja v rabi kot v lepih starih časih...

Dr. P. Roman Tominec O. F. M.

Revija mladih, št. 1. V Zagrebu je začela izhajati nova revija, ki proti marksizmu književnih horizontov hoče nove pristne hrvatske umetnosti, ki bi srkala iz večnih izvorov vasi, zemlje. S to revijo se ustvarja nova književna šola na Hrvatskem, odgovarjajoča političnemu pokretu, ter sorodna vsem sodobnim ruralističnim književnim gibanjem po Evropi. Nazaj k zemlji, h kmetu, k vaškemu kulturnemu kolektivu, k narodnemu etosu, njegovim socialnim in narodnim vrednotam. Tak pokret proti internacionalnemu materializmu se nam zdi simpatičen. Uvod v revijo je napisal že starejši dr. Ilija Jakovljevič. Toda poezija je precej bučna, še navedem samo nekaj stihov le nove kmečke stvarnosti iz Kozarčinove pesmi »Moj pes in jaze: Uvečer, kad idemo kući, on diže nogu kraj plotu — pa (da ne zaostanem za njim), podžem i ja svojo; — ne smeta nas, da li nas ko vidi, jer ne znamo što je sramota, polako ide-mo cestom, olakšani u pokoju. — Mnogo smo nas dvoje slični jedan na drugoga. — Kad nam vri-jeme dodje, kao on za kujom, bijem ja za ženo... Ipak je moj pas mnogo bolji od mene. — Kakor je videti, bo tudi ta revija, ki je v uvodu tako poudarjala narodne vrednosti, šla v skrajni naturalizem. V ostalem prinaša esej o Bunjinu. Še nekaj leposlovja ter umetniški in leposlovni pregled. Priloge so iste kot v Hrvatski reviji (Simunović).

Ljudsko štetje na Turškem

Ves narod zaprt

Na Turškem so imeli pred kratkim ljudsko štetje. Uradniki so šli od hiše do hiše in popisovali prebivalstvo. Med tem časom noben prebivalec turške republike ni smel zapustiti svoje hiše. Časnikar, ki se je te dni mudil v Carigradu, to zadevo takole opisuje:

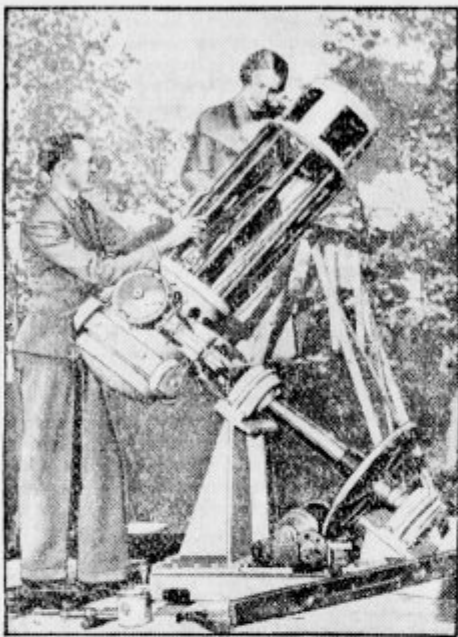
S kruhom se je začelo. V soboto popoldne in zvečer so se pred vsemi pekarnami začeli zbirati ljudje. Cena pšenice je rasla, cena kruha pa še ne. Cena kruha določa mestna komisija. Ljudstvo zahteva več kruha ko navadno. Čimbolj se večeri, tem več ljudi se zbira. Medtem pa peki na povelje od zgoraj na vse pretege peko. Po mestu švigajo policijske patrulje na motornih kolesih. Obstanejo pred pekom, ki ravno oddaja svoje blago. Policija pomaga deliti kruh ljudem, ki se med seboj pretepajo. Iz pretepajočih se gruče slišiš besede: »Jarin nufus sajimi — jutri bo ljudsko štetje!« Do petih zjutraj peko peki. Do petih zjutraj stoji ljudstvo in čaka. Pač se pretepajo za hlebe, vendar je v tem

jaške straže. Na balkonih, oknih sede prebivalci in začudeni ogledujejo prazno cesto pod seboj.

Prazen je veliki most v Stambul, na katerem je včasih vse črno ljudi, tramvaje, avtomobilov in voznikov. Parniki počivajo. Nobenega prometa ni ne na ladjah, ne z avtobusi, ne na železnicah. Z vlaki, ki so prišli od daleč, je prišlo sicer nekaj popotnikov, katere pa komisija prešteje takoj na postaji. Na parniku, ki je pripeljal popotnike iz Smirne, je to storil že kapitan. Za en dan je ustavljeno vse življenje naroda, ki šteje 15 milijonov. (Ali pa jih ima morda 18, morda 20, morda celo več milijonov, to bomo zvedeli šele čez nekaj dni.) Na trgu pred mošejo matere sultanke je radio-koncert. Nekdo si je skozi okno svojega stanovanja izobesil radijski zvočnik in z njim zabava sebe in vojaške, policiste in straže tam spodaj, katere se dolgočasijo. Tudi prometni stražnik se dolgočasijo, ker mora danes paziti samo na to, da bi ne bilo nobenega prometa, mesto da bi ga urejal.

Nekaj cest višje. Nek možak odpre okno in začne klicati policijo: »Brž pokličite babico in zdravnika!« Stražnik teče k bližnjemu telefonu ter kliče policijsko stražnico. Tam imata službo zdravnik in babica. Točno čez 6 minut pridivja beli reševalni voz, ki se ne zmeni za prometne predpise, kratko zavre, zdravnik in babica stečeta v stanovanje. Čez nadaljne pol ure je že na svetu nov turški državljani, ki po »sajime« (ljudsko štetje) dobi ime Sajim. In čez 10 minut nato že pridejo v hišo uradni popisovalci, ki uradno registrirajo bodočega državljan turške republike. To je pač triumf moderne organizacije na Turškem.

Popoldne se počasi vleče. Mesto je še bolj mrtvo. Okna in balkoni so se spraznili. Kdo neki bo ves ljubi božji dan zijal na prazno cesto in poslušal gramofon. Ko bi ne bilo na

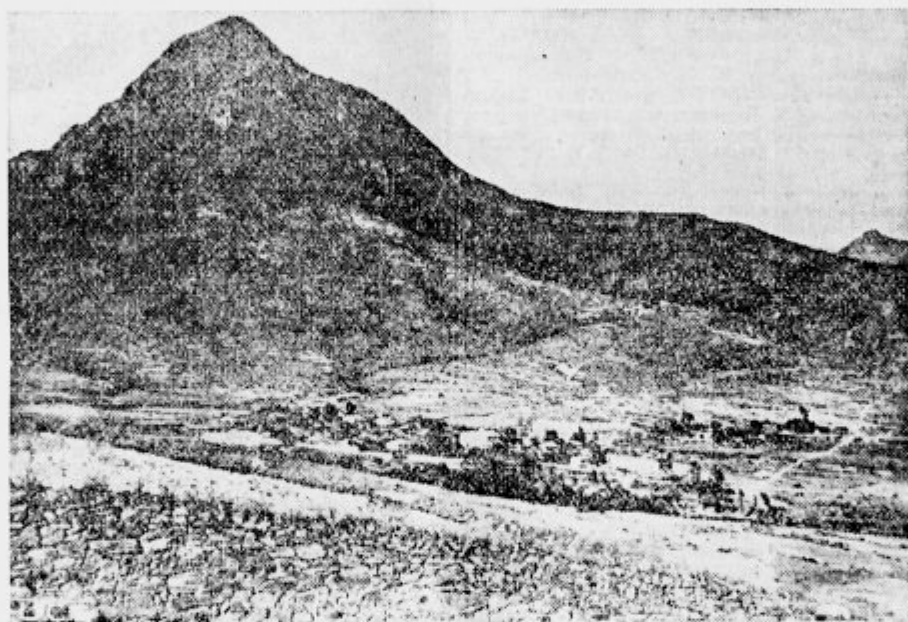

Sam je izdelal daljnogled neki tehnik v Washingtonu. Daljnogled ima 30 cm v premeru. Prav vse je tehnik lastnorочно napravil. S tem daljnogledom lahko fotografira zvezde 19 krat povečane.

pretepu več šale za kratek čas ko jezne resnice. Ti še ne znajo stati v vrstah. Kdor ima krepkejšo komolec, prej dobi. Sicer pa je še čas — do petih zjutraj. Tedaj bo treba sprazniti cesto.

Ljudsko štetje! Ze cele tedne lepaki na zidovju, izložbah in v tramvaju naznanjajo ljudem, da bo ljudsko štetje. Tisti dan, ko se bo ljudsko štetje vršilo, bo zaprt ves turški narod brez izjeme. Kdor se ne bo hotel dati zapreti, ga čaka kazenski zapor ali pa denarna globa 1000 dinarjev. V vsako hišo, vsako kočjo ali pa palačo, bodisi na najbolj imenitnem trgu v Carigradu ali pa v zadnji vasi v Turkestanu bodo prišli uradni popisovalci in bodo popisali prebivalce. Vse se lepo razvija kakor navita ura.

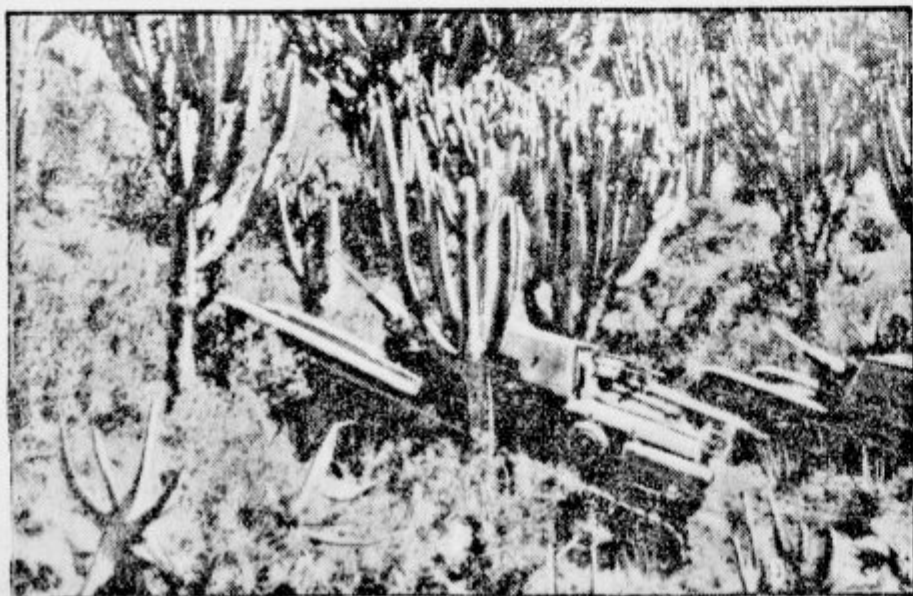
Zjutraj navsezgodaj ljudi zbudi nenavadna tišina. To ni nič čudnega. Kdor je bil dolga leta navajen na ropotanje voz, na barantanje barantačev, na zvonjenje cestne železnice, ta se bo gotovo zbudil, če to preneha. Vse je tiho, le mačke mijavkajo; mačk namreč ne bodo šteli. Čudovit je tale mrtvaški mir na cesti, ki je docela prazna, medtem ko se je še včeraj in vsak dan na njej gnetlo prerivačih se ljudi. Policijski stražnik tamle na oglu me že dolgo pozna in rad malo pokramlja. Izza vogala pride vojaška patrulja z nasajenim bajonetom: »Vašo dovolilnico prosim, efendi! — Hvala!« Nobena trgovina, nobena kavarna in nobena gostilna ni odprta. Pa tramvaj? Nak! Avtofaks! Nak! Le nekaj voz drdra skozi prazne ulice. Na teh vozih se vozijo člani komisije, ki šteje ljudi. Steve, ki imajo na rokavih belo pentljo, hodijo od hiše do hiše. Na vseh križiščih stoje policisti, konjeniške patrulje, vo-

Adua in vrh gore Suloda, ki obvlada okolico Aduae.

cestah policije in vojaških patrulj, bi človek mislil, da je prebivalstvo pomorila kuga ali pa, da vlada obsedno stanje. Vse željno čaka, kdaj bo zadonel top, ki bo naznanil, da je konec zopora. Toda prej morajo miniti še dolge ure. Končno vendarle! Ob solnčnem zahodu je tam na azijskem obrežju zagrmel grom baterij. V drobeu ene sekunde so ceste že vse črne ljudi. Odpirajo se gostilne, kavarne, reklame v kinih se zasvetijo, na prve že prepolne tramvajske vozove se v celih kepah obešajo ljudje. Ljudje, ki sicer že morda cele tedne niso šli iz svojega stanovanja, so sedaj po enodnevnem prisilnem bivanju v svojem stanovanju začutili potrebo, da je treba iti na sprehod.

Ljudsko štetje je končano. Le tako ga je bilo mogoče izvesti v narodu, ki po veliki večini še ne zna ne pisati ne brati. V nekaj dneh bomo že vedeli za najnovejše številke, koliko ima Turčija prebivalcev. V nekaj letih bomo zvedeli še za drugo statistiko.

Italijanski tanki med kaktusi. Najboljši dokaz, kako težave so tam navzlic modernemu orožju. Italijanska vojaška postojanka v Nalutu v Libiji.

Pomožna akcijska švedskega Rdečega križa za Abesinijo pod vodstvom zdravnika dr. Hylanderja. Slika je posneta pred odhodom: dr. Hylander, dr. Smiths in pastor Svensons z ženo na postaji v Stockholmu.

Semenj v Adigratu

Webb Müller, dopisnik United Press pri italijanski severni armadi, poroča:

Ko človek na zemljevidu vidi ime Adigrat zapisano z velikimi črkami, si kajpada misli, da je Adigrat kako mesto. V resnici pa Adigrat ni nič drugega kakor kupček surove zgrajenih enonadstropnih ilovnatih hiš s ploskimi strehami. Hiše so precej stisnjene druga k drugi. V njih prebiva le kakih 3000 slabotnih, gologlavih, bosih človeških bitij, ki so slonokoščene barve in oblečeni v umazane »šame«, ki so podobne nočnim srajcam. Na glavi imajo šope neprijetnih mastnih las, kjer se sprehajajo celi roji muh. To je prebivalstvo mesta, ki je na zemljevidih označeno z mastnimi črkami.

Ceste so ozke, kamenite in prašne; sploh imajo vse napake, kakršne kaka cesta sploh more imeti. Po teh cestah se potikajo sestra-

dani psi, koze in kozli, poleg njih pa napolnjeni otroci s tankimi nožicami. Najbolj imenitno poslopje stoji nekako v sredi tega bornega kupca ilovnatih koč. To poslopje je v toliko nekaj posebnega, ker je delno zgrajeno iz kamna. To je koptska cerkev. Po svoji velikosti prekaša druge koče. Sicer pa ni dosti drugačna kakor pa kak velik kravji hlev. Sredi cerkve sta dva ozka hodnika, pokrita s slamnjačami. Po teh slamnjačah mr-goli muh. V notranjem delu cerkve, kamor pa ženske ne smejo, je več surovih otroških slik v preprosti barvah, ki predstavljajo prizore iz Svetega pisma. Večina slik je precej krvoločnih.

Odkar so Italijani zasedli Adigrat, se je 24. oktobra v njem prvič vršil semenj. Semenlj je bil na praznem, zelo prašnem prostoru na koncu vasi. Nanj je prišlo kakih 500 sejmarjev iz sosednjih vasi. Bilo je glasno, divje kričanje je med sejmarji, kakaj Abesince ne more barantati drugače, če ne vpije. Moški, ki so prišli na semenj, so bili stari od 30 do 50 let. Vsi pa so bili oboroženi s puškami, ki so bile zelo čiste. Tudi nekaj duhovnikov je hodilo med sejmarji. Ločili so se od drugih samo po tem, da so imeli na glavi turban, v rokah pa križec iz kovanega železa, pred katerim so sejmarji poklekali in ga poljubljali.

Na drugem koncu vasi je poletni gradič rasa Gukse. To je edina dvonadstropna hiša v Adigratu. V tem poletnem gradiču prebivajo sedaj Guksevi vojak, katere so Italijani oblekli v uniformo »khaki«. Imajo pa še najrazličnejše puške japonskih, francoskih, nemških in belgijskih modelov. Živež jim dajo Italijani. Blizu Adigrata je lepa dolina z zelenimi travniki, čez katere tečejo potočki. Tam vidim pasočo se živino in več sto golih italijanskih vojakov, ki se v potoku kopljejo. Na polju pa vidim domačine, ki mlatio po starodavnem načinu na ta način, da z voli poteptajo žito, katero potem sami očistijo.

Za sedaj se Italijani v Adigratu urejajo. Na najvišjem griču doline so postavili velik Mussolinijev kip. Na drugih vrhovih pa vihrajo italijanske zastave. Toda ne glede na to Italijani predvsem skušajo zboljšati prometne zveze. Grade ceste, napeljujejo telefon in celo električno luč.

70.000 abesinskih konjenikov čaka

Edvard Beattie, poročevalec United Press v Addis Abebi, poroča:

Vse kaže, da moramo pričakovati abesinskega napada na fronto v Tigri. Ojačena neregularnih čet z juga so v velikih množicah prišla v Dessie in še vedno prihajajo. Od početka vojske prihajajo semkaj čete. Vrhovno poveljstvo je izdalo naročilo, naj bojovniki marširajo le z najpotrebnejšo prtljago, da bodo čim urnejši.

Popotniki, ki so prišli od severne fronte v Addis Abebo, pripovedujejo, da od vseh strani dežele hite bojovniki pod zastave rasa Sejuma in rasa Kassa. Vse večje kraje so za boj sposobni moški popolnoma zapustili. Ostali so le starčki, ženske in otroci. Večkrat pa tudi mlajše ženske skupaj s svojimi možmi gredo v vojsko, da bi tam po stari abesinski navadi kuhale za vojščake in stregle ranjencem.

Samo konjenice se je na severni fronti zbralo 70.000 mož. Toda večina teh jezdecev je brez pušk ter se zanašajo na svoje sulice in meče. Vso to ogromno konjeniško armado preveva le ena želja, da bi dobili priliko in se poskusili s sovražnikom v odprti konjeniški bitki. Abesinski konjeniki trde, da bi mogli, če bi bile razmere le količaj ugodne, predrli sovražne vrste vkljub tankom in strojnim puškam.

Glavno mesto je še vedno polno vojaštva. Število neregularnih čet je težko preceniti. Še vedno dobajajo vojščaki z juga ter čakajo povelja, kdaj odrinejo na fronto. Pri Ambo je pripravljena baje 50.000 mož močna armada, ki bo branila glavno mesto, če bi bilo potreba razglasiti vojno stanje.

Zanimivo pa je, da Abesinija še ni prekinila trgovskih zvez z Italijo. Abesinija je še vedno gospodarsko zelo ozko zvezana z italijanskimi kolonijami ob morju. Močno je navezana trgovati z deželo, ki je na treh ali štirih krajih vdrla v njeno ozemlje. Uradni abesinski krogi odgovarjajo na to, da Zveza narodov še ni določila obveznega roka, kdaj naj se sankcije začne. Če pomislimo, kako počasi prihajajo novice iz Zeneve v Addis Abebo, bi bilo skoraj resda mogoče, da bo Zveza narodov izvajala sankcije, Abesinija pa bo z Italijo še trgovala. Kajpada, Abesinija uradno v Italijo nič več ne kupuje. Toda zasebni trgovci odtam še vedno

važajo chianti in drugo italijansko blago, katero italijanske ladje dovažajo v afriške luke. Tudi z abesinskim izvozom ni skoraj nič drugače, čeprav je težko tukaj bolj natančnega povedati. Abesinske kože, na primer, se še vedno izvažajo v Džibuti, kjer jih prodajajo tistemu kupcu, ki največ da zanje. To pa je sedaj najbrž italijanski trgovec. Isto velja za kavo. Abesinija tudi še ni prepovedala — kar pa je seveda praktično brez pomena — iz Abesinije v Italijo izvažati orožje. Torej, teoretično je vsekakor še mogoče abesinsko orožje prodajati Italijanom. Čisto iz trte izvita pa ta možnost seveda ni, zakaj Abesinija ima res dve municijski tovarni: eno v Addis Abebi, drugo pa 50 kilometrov vstran. Kajpada, ti dve tovarni izdelata kaj malo streliva za domačo porabo.

»Kako vam pride na mar, da se s stranko prikaže! Kdor kaj kupi pri nas, ima zmeraj prav!«
»Tako? Veste, gospod šef, kupec je namreč rekel, da ste vi — osele!«

Mladi Abesinci se uče uporabljati plinske maske. Pravijo, da razlago takoj dobro razumejo.

Okrog Afrike

O angleški Zlati obali. —
Piše prof. dr. I. Knific

XIV.

Accra, 28. julija.

Zlata obal (Gold Coast) je važna angleška kolonija, nekoliko manjša kot je Jugoslavija. Imenuje se »zlata«, ker se v pokrajini zares koplje zlato v precejšnji množini. Koplje se tudi mangan; v novejšem času so izsledili celo diamante. Naselbina goji pa predvsem kakao, in to ne na državnih, ampak na posestvih domačinov. Polovica svetovnega kakaa se proizvaja na Zlati obali; zato je seveda promet izdaten.

Prebivalstvo je izključno črno; belcev je komaj tisočina, predvsem angleški podjetniki. Zamorci imajo lastne poglavarje, ki priznavajo evropsko nadoblast, sicer jim pa gospodarji pušajo mnogo svobode. Ni bilo vedno tako. Bojevitji Ašanti, ki prebivajo v notranjosti, so se stoletja branili tujega jarma, dokler niso podlegli.

Največje mesto in najvažnejše pristanišče je Accra (nad 60.000 prebivalcev). Žal, da je morje plitvo in valovanje razklada kaje. Široko mostišče omogočuje čolnom pristajanje. Potniki so je le malo podalo na celino. Za prevoz so plačevali po 80 Din. Pripovedovali so, da jih je močno zibalo, da so jih komaj zajel vodo. Sicer je morskovo površje videti mirno; ob parniku pa gredo čolni do dva metra gori in dol. Po dva turista se na krovu usedeta v »materin stol«, t. j. lesen zaboj z dvema seždežama; žerjav jih dvigne v vis, zavrti na morje in spuša v čoln; zamorci stol ulove in posade na dno. Privikrat je taka vožnja po zraku pač neprijetna.

Prišlo se je razkladane, ki je trajalo ves dan in še drugo dopoldne. Od brega je privozila množica širokih čolnov; ozkih kanujev ni bilo. V vsakem izmed njih je sedelo po 10 črncev, enajsti je krmaril. Po taktu so gibali z vesli, pa se je čoln le počasi pomikal. Kaj bi se ne, ko pa so imeli tako kratka vesla, da so jih komaj potikali v vodo, in so bila triroglata, bolj podobna trizubu kot lopati, vsa belga pobarvana. Dvajset čolnov, nad dvesto zamorcev, je vedno stalo okrog Adolfa; kolikor jih je odplulo, toliko je priplulo novih. Neprestano so žerjavi dvigali in spuščali vreče, zaboje in sode, črnci pa so jih lovili in usmerjali na pravo mesto. Ni šlo lahko, ker je morje valovilo. Za velike zaboje — najbrž so bili v njih stroji — so zvezali po dva čolna, da so napravili nekak brod, in nanj položili težko breme.

Črnci so bili sicer goli, samo okrog ledij so si opasali tunjo. Delali so neprestano; le po našem kosilu so počivali. Iz kuhinje so jim poslali nekaj loncev in jedilne posode. Da ste jih videli, kako so postregli vse stene, se oblikovali in emakali z jeziki! Doma pač ne uživajo slaščice. Usiljivi niso bili.

Nam sicer ni bilo všeč, da se toliko časa mudimo pred Accro; toda dokler tovara niso izložili, ne moremo naprej. »Pri blagu naš parnik zasluži,« so govorili potniki; »pri nas, kar nas je v turistovskem razredu, imajo pa gotovo

Zakasnelo došlo.

Naši železničarji v Nemčiji

Poučno potovanje jugoslovanskih železničarjev po Nemčiji se je bližalo h koncu. Po nepozabnem enodnevnem bivanju v Kölnu am Rhein, so se odpeljali proti Münchenu. Le škoda, da so se vozili ob močnem in krasnem Renu ponoči. Lepša bi bila vožnja po železnici podnevi, še lepša pa Renu z ladjo navzgor. Vodja izletnikov je snergače tolažil, da vsega vendar ni mogoče naenkrat izvesti in da mora nekaj ostati za drugo potovanje po Nemčiji.

Po sprejemu na kolodvoru, ki je bil enako pristen kakor v Kölnu, so spremili nemški stanovski tovariši svoje goste v mesto, da si ogledajo najprej bližnje okolice kolodvora in nato varnostne naprave ter organizacijo prometne službe na glavnem kolodvoru. V mestu so mogli občudovati nekaj cerkev, predvsem Frauenkirche, ki ima dva po 99 metrov visoka stolpa, katerih kupola je jako značilna in pokrita s patino. Stolpa sta od daleč vidna in se potnik po njih zelo lahko orijentira, če je zasel v mestu. Znamenito je tudi poslopje novega magistrata, ki je zgrajen v gotičnem slogu ter je bil dograjen šele v letu 1908. Posebnost v njegovem stolpu je zvončena igra: 43 zvončev zveni vsak dan ob 9 in 13. Pokažejo se razne figure, ki se sučejo v krogu in predstavljajo viteški turnir ter ples sodarjev. Ob vsaki igri se ustavi nebroj ljudi nasproti stolpa ter gleda in posluša to posebnost, ki jo Monakovčani kaj radi pokažejo vsakemu tujcu ter so na njo tudi zelo ponosni. Zallbog so morali železničarji prekiniti z nadaljnjim ogledom mesta ter oditi po programu na glavni kolodvor. Pravi namen njihovega potovanja je bil predvsem ogled in študij prometnih naprav in razmer v sedanji Nemčiji. Glavni kolodvor je tudi v tem mestu zelo obsežen. Služi v glavnem daljnemu mednarodnemu prometu. Njemu sta tesno priključena za bližnji promet Starnbergo kolodvor in pa Holzkirchnerjev kolodvor. Vsi trije skupaj imajo 32 tirov za potniški promet. Iz njih vozijo vlaki v 6 smeri. Dnevno prihaja in odhaja čez 500 potniških in brzih vlakov. Ker je to čelni kolodvor in so vsi tiri stopi (topi) kot n. pr. na belgrajski postaji, je to število vlakov vsakokrat ogromno. Potniški promet je kaj gost in prevozi vlaki letno par milijonov ljudi. Toliko vlakov vozi dnevno redno. Ob posebnih prilikah, pri raznih slovesnostih seveda še več. Tako je prišlo povodom znanega »Oktoberfesta«, ki ga Monakovčani praznujejo letos že 125-let, samo v nedeljo, dne 29. septembra poleg rednih še 100 posebnih vlakov, ki so pripeljali iz bližnje in daljne okolice mesta do 100.000 potnikov.

Ob 11 so odšli gostje v ravnateljstvo, kjer jih je sprejel v slavnostni dvorani ravnatelj pomočnik g. Miller Friderik in jim izrekli dobrodošlico z željo, da bi mnogo koristnega odnesli s potovanja v domovino, kateri želi vse dobro in velik napredek. Zahvalil se mu je vodja potovanja nadzornik g. Jenko Jože. Ravnateljstvo državnih železnic v Münchenu je nameščeno v krasni veliki stavbi. Pisarne so svetle in zračne. Povsod se opazi pedanten red in velika snaga.

Po sprejemu so se odpeljali gostje v dveh avtobusih državne avtomobilske železnice, ki jih je dala uprava blagohotno brezplačno na razpolago, na novo državno avtomobilsko železniško cesto München-Salzburg. Ta še ni dočela zgrajena, marveč le 28,5 km in je bil ta del šele pred kratkim izročen javnemu prometu. Prišli so je graditi 21. 3. 1934. Na začetku te nove avtomobilske ceste je postavil kamenit steber, ki ga na vrhu krasa skupina 9 lopat. V kamen sta vklesani Hitlerjevi besedi »Fangt an (pričnite!)«, ki ju je

izgubil. Zato jim ne moremo zamisliti, da nas puste čakati. Če pomislimo, koliko ima parnik uslužbencev, od kapitana in častnikov preko stewardov in mornarjev do najnižjih delavcev: če preračunamo, koliko stane vsa hrana, moramo priznati, da je trditve resnične. Za reklamo nas rabijo, da raznašamo Woermannovo linijo v daljne kraje.

Mesto Accra leži na vzvišeni obali. Videti je, da je razsežno in ima mnogo zidanih poslopij. Izletniki so pravili, da so hiše lepe in ulice snažne bolj kot v Freetownu, skratka: sliči evropskemu mestu z zamorskim prebivalstvom.

Po kosilu smo odrinili na vzhod. Dobro uro zunaj Accre ob morju stoji na skali veliko belo poslopje s stolpci. To je Christiansborg, nekdanji grad in trdnjava Dancev, zgrajen v 17. stoletju. Tu je sedež guvernerja in vlade Zlate obale Krog in krog so palme in košato drevice; pač krasno letovišče angleškega oblastnika.

Srečamo flotiljo ribiških čolnov. Dame se čudijo: »Krasno! Res je lepo videti nečisto vrsto malih jadrnic z napetimi rjuhami na mirni morski gladini, ki blesti v žarkem sončnem svitu. Kako lepo je urejeno v naravi: zjutraj piše veter s celine in potiska jadrnice na morje, na večer pa piše z morja in ribiči hite k celini!

Odleglo nam je; naveličali smo se čakanja. Prvi dan nam niso povedali, kdaj odrinemo; saj tudi sami niso vedeli. »Ko bomo vse blago raztovarili,« je stalen odgovor. »Do štirih popoldan mora vsakdo priti nazaj.« Bojiš se, da ne bi parnika zamudil. Mislimo si, da je parnik odšel; sredi Afrike stojiš na obali in gledaš, kako se ladja oddaljuje. Vse, kar imaš, je odnesel parnik, ti pa brez sredstev v daljni tujini. Brezupen položaj! Zato vsakdo pazi, da se vrne pravočasno. Drugi dan nas pa sploh niso pustili na celino. V takem slučaju bi bilo dolgočasno, da nimamo — knjižnice. Sedaj berem Rosseggerja, zanimivega Gornjastajca, ki ga žal doslej še nikdar nisem imel v roki.

Zvečer se družabnost razvija po skupinah v salonih. Jaz čitam, drugi pa igrajo na karte, tudi šah, domino in bridge; steward pa donša pivo, limonado, če treba, tudi steklenico, ki jo postavi v led, da je vino vedno hladno.

Ce mi je kaj dolgčas, bi marsikdo rad vedel. Ne; sem samotarstvo narave in se v večji družbi ne počutim dobro. Ne potujem v zabavo, marveč da vidim, slišim in izkusim, da se kaj naučim. V ta namen je pa najbolje, da potuješ sam. To so mi zatrjevali tudi vsi oni, ki so potovali iz enakega namena. In pa prostost, ta je nad vse. Vstaneš, kadar hočeš, greš, kamor želiš, ostaneš na istem kraju, dokler se ti ljubi. Družbe imam pa na ladji dovolj. Marsikaj izvem, marsikaj povem. Ob primernem dnevnem redu čas beži bliskovito.

Saj res, pozabil sem, da potujem tudi iz zdravstvenih ozirov. Morje ima zdravilno moč. Zrak je nasičen s prvimi, ki uničujejo bolezenske bacile. Matej Simonov, hvala ti! Ne kašljam več, pljuča ne dihaajo poostreno. Pojavlja pa se nova bolezen: telo leže narazen, teža narasla. Vse to vrši sveži morsk zrak.

izrekel ob pričetku gradnje te ceste, ko je sam zadržal prvo lopato v zemljo. Gradnja take avtomobilske ceste je bila opisana že v prvem pismu o tem poučnem potovanju. Po taki cesti smejo voziti le avtomobili in motocikli. Vsem drugim voznikom — tudi kolesarjem — je vožnja po njej prepovedana. Avtomobili pa drviijo po njej z brzino do 200 km na uro. Pa tudi lahko. Saj je po več kilometrov daleč ravna kot napeta vrv. Nobena cesta, nobena pot in nobena železnica je ne križi v nivoju. Druge ceste so speljane po navdaji pod njo, železnica jo nadvozi ali podvozi. Vožnja po taki cesti je res užitek.

Popoldne so nemški stanovski tovariši razkazali gostom železniško delavnico za vajence in osrednjo šolo državnih železnic v Freimannu. Po razkazovanju dobi človek vtis, da železnika uprava zelo mnogo žrtvuje za kolanje svojih uslužbencev. Nudi jim vse, da se lahko nauče svoje službe in da to potem z lahkoto vrše predpisano in smoteno.

Utile dulci. Gotovo je ta izrek znan nemškim stanovskim tovarišem in ga znajo tudi upoštevati. Kajti po resnem delu so odpeljali svoje goste na »Oktoberfest«, da so gostje imeli priliko opazovati domačine pri njih originalni zabavi. Na ogromnem prostoru pod spomenikom »Bavaria« so bili postavljeni ogromni šotori raznih prodajal, pivovar in zabavišč. Med njimi je žuborela ogromna množica ljudi, ki je bila živahna in izborne volje. Gostje so se v družbi svojih stanovskih tovarišev kaj kmalu razgubili med množico veselih Bavarcov ter se z njimi razveseljevali dobrot v raznih šotorih. Vrata naših spalnih vagonov so se odpirala vso noč.

Naslednjega dne popoldne so si železničarji ogledovali mesto. Posebno dolgo so se mudili v »Deutschesmuseum«. Tega ne sme noben potnik v Münchenu prezreti. Se tudi izplača. Pravijo, da je to največji muzej na svetu.

Skupna večerja v kolodvorski restavraciji je ponovno zbrala nemške stanovske tovariše in goste, a sedaj v slovo od njih in od Nemčije. Par napitnic, par pesmi in čas odhoda se je približal. Slovo je bilo pričetno in iskreno. Mahanje rok v poslednji pozdrav in v slovo je prenehalo šele, ko je vlak izginil v noč.

In v zgodnjih jutranjih urah naslednjega dne so udeleženci po 11 dnevni odsotnosti radostno pozdravili tla svoje domovine...

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča spevoigre (operete): Kovačev študent, spevoigra v 3 dejanjih, 7 meš. vlog, uglasbil V. Vodopivec, 32 Din; Mlada Breda, na podlagi narodne pesni priredil in uglasbil Jos. Lavtžar, 14 meš. vlog, 34 Din; Adam Ravbar, narodni igrokaz, spisal in uglasbil Jos. Lavtžar, 30 Din; Graf in opat, po narodni legendi spisal in uglasbil Jos. Lavtžar, 34 Din; Darinka, romantična spevoigra po A. Hribarjevi pesmi »Krški zrna«, priredil in uglasbil Jos. Lavtžar, 37 Din; Sree in denar, spevoigra, priredil in uglasbil V. Vodopivec, 30 Din. Za razne prilike in smešne nastope pa priporočamo: Grum, Kupleti za en glas s klavirjem, I. zvezek: Kranjske šege in navade, 6 Din, II. zvezek: Učeni Mihec, Slabi časi, 8 Din; III. zvezek: Nezaodvoljež, To zares užitek ni... — Grum: Deset kupletov za en glas, 26 Din (Vojak, Postrešek, Policaj, Diinikar, Kroat, Čevljar, Pri zobozdravniku, Človeški zverinjak, V parku, Deliška želja). Naročila sprejema Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Za hladne dneve

Ženske snežke vse številke	po	Din 35—
Moške galoše vse številke	po	Din 35—
Damski plašči s kožuhom	po	Din 280—
Damski plašči s kožuhom črni	po	Din 400—
Moški Hubertus plašči	po	Din 250—

ANT. KRISPER

Mestni trg 26

Ljubljana

Stritarjeva ulica 1—3

Ptuj

Ptujске komunalne zadeve. V ponedeljek, 28. t. m. se je vršila redna javna seja mestnega sveta pod predsedstvom mestnega župana ob prisotnosti okrajnega glavarja g. dr. Vidica. Nadalje je župan pokrenil akcijo dogovorno z drugimi lokalnimi faktorji, da se uvede na progi Ptuj-Cukovec še en par vlakov, ki bi bili za ptujске prilike skrajno potrebni. Mestni župan je intervenciral pri banki upravi, da se spopolni stalež čnegega osebnja na mestni deški osnovni šoli, kjer trpi pouk radi nezadostnih učnih moči. Izrekel je univerziteti, profesorju dr. Valterju Schmidu toplo zahvalo za krasne uspehe pri odkopavanju starin na Hajdini. — Zdravstveni dom v Mariboru je pokrenil akcijo za ustanovitev šolske poliklinike v Ptuj in sicer za mesto kakor tudi za okolico. Mestna občina se obveže za združenjo šolsko polikliniko v Ptuj dati na razpolago potrebno zemljišče. V kolikor bi se za enkrat ne mogla postaviti potrebna zgradba, je občina pripravljena staviti na razpolago brezplačno vsaj zasilno prostore. — Mestni svet je nadalje odobril najetje posojila v znesku tri milijone Din za investicije ali konverzijo obstoječih dolgov, ter posojilo v znesku 500.000 Din v svrhu investicije (tehtnice, elektrifikacije žage, zbiralni kanal ob Dravi). — Mestni svet je tudi sklenil, da se uvoznina za fižol zniža od 5 na 3 pare za kg.

Naznanila

Ljubljana

1. Vrsti koncertov Glasbene Matice v okviru letnih koncertov Glasbene Matice otvorimo v ponedeljek, dne 4. nov. t. l. Ta večer pride na vrsto moderna glasba skladateljev: Struma, Ostersa, dr. Svara in Loskovca. Vse interese najvidnejše vabimo na ta večer. Sedeli po 10 Din, stojiča po 15 Din s priložnimi vstopnicami in knjižnicami. Koncert se vrši v Hladovih dvorani.

2. Prosvetno društvo Trnava sporoča vsem članom in prijateljem, da se vrši prvi prosvetni večer v sezoni 1935-36 dne 29. v društvenem domu v Karlovici ul. Na programu je skoptno predavanje g. Vinka Zora, II. jugoslovanske evharistične kongrese v Ljubljani, v sliki in besedi. — Odhori.

3. Fantastični krožek na Kodetjevem ima drevi ob 20 svojih staneck.

4. Kino Kodetjeva igra danes ob 20 po globoko mišljenih cenah Zvesta tovariša.

Nočno službo imajo tekmarje: mr. Bakarčić, Sv. Jakob, trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 30 in Gariš, Moste.

Drugi kraji

Sasberje-Zadobrova. Dramatični odsek Pevskega društva vprizori izvirno dramo v 8 slikah »Prokleti« v nedeljo 3. novembra ob pol 4 uri popoldne. Sodeloval bo tudi domači orkester.

Naše dijašče

Drevi imata svoj redni sestanek obe kongregaciji akademikov. Kongregacija Marijinega Oznanjenja ob 3.15 v samostanski kapeli ob. frančiškanov, Kongregacija Kraljevega Apostolstva pa ob 20. v navadnih prostorih župniškega samostana, Zvejskega c. 9; sestanek bo izvenekrveni. Vsi člani pridite polnoštevilno. Prisrčno so vabljeni tovariši abiturienti, da skupno doživimo zastavljeni si delo. — Prefekta.

J. k. a. d. Danica ob imela svoj 83. redni občni zbor dne 4. novembra ob 12. popoldne v društvenih prostorih, Miklošičeva c. — Odhori.

Na XXXVII. rednem občnem zboru Civilnega društva ljubljanskih bogoslovcev je bil izvoljen sledeči odbor: Stroj Jože, predsednik; Malover France, podpredsednik; Golob Melhior tajnik; Kunstelj France, blagajnik; Kopač Janko, kronist; Mavec Jakob, knjižničar; Močnik Jože, študijski; Revizorji: Koreš Ivan, Genić Stanko in Cvar France.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Sreda, 30. oktobra: 12.00 Z ruskih poljan (plesni) 12.45 Vremenska napoved, poročila 13.00 Napoved časa, objava spreda, obvestila 13.15 Reprodukcijski koncerti havaljskih letar 14.00 Vremenska poročila, borzni tečaj 18.00 Oroška ura: Nova doživljaja lutke Storka (čelni radijske dramske družine) 18.30 Maseja in otroci (gd. Mladen Komarova) 18.40 Pogovor s poslušalci 19.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava spreda, obvestila 19.30 Nae. ura: Naše zvezo a CSR (Anton Simčič, iz Zagreba) 20.00 Prenos ljubljanskega opernega gledališča v I. odmoru: Glasbene predvaje (Vilko Urmar) v II. odmoru: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava spreda. Konec ob 21.

Drugi programi:

Sreda, 30. oktobra: Belgrad: 20.00 Vokalni koncert, Anite Mestrove 20.20 Komorna glasba 21.00 Nar. pesmi 22.15 Jazz — Zagreb: 20.00 Ljubljana — Dunaj: 17.00 Iz sodobne gl. 19.30 Vojniška godba 20.30 Beethovenov koncert 21.00 Rad. ork. 22.15 Scenarij — Radimirovič: 19.30 Tosea, opera, Puccini 22.15 Plošče 23.10 Cig. glasba — Trst-Milano: 17.30 Plesna glasba 19.30 Abba, opera, Verdi — Rim-Rari: 17.30 Plošče 19.30 Izra 21.25 Plesna glasba na pl. — Praga: 19.35 V. proslava L. Strna, slovaškega borca za svobodo 21.05 Orkestralna glasba 22.30 Plošče — Bratislava: 20.55 Slovaške narodne 21.15 Komorna glasba — Pariz: 20.00 Izra s gl. 20.00 Čolnovi koncert 21.30 Plesna glasba — Berlin: 20.45 Klatce, drama, Barre — Frankfurt: 21.00 Odleje in berke, igra — Frankfurt: 21.45 Veseli radio — Monakov: 20.20 Prenos iz Milana.

GUMBI

za damske in moške obleke, plašče, suknje, hrip, perilo, zapesne in ovratne zaponke vseh vrst, sukanec, čipke, razne trakove, lasiške, svilu Primor, Kronske in Gulliver, krpanec, naramnice, kravate, ovratnike, žepne robce, Gelbild volno, pavalu, nadalje D.M.C. in C.M.S. predmete — zimsko trikotje, perilo, nogavice, rokavice, čepice, barokne ter razno kratko in galanterijsko blago šolske potrebnosti in zvezke, pisarniški, krep, svileni, trgovinski, uradni papir, kuverte in razne razglednice priporoča po najnižjih cenah trvdka

OSVALD DOBEČ. LJUBLJANA

Na debelo! Pred Skofijo 15 N. drubini

Sport

Kaznovanje ASK Primorja in JNZ

Pred kratkim je izrekel kazenski odbor JNZ nad igralci ASK Primorja tako težke kazni, kakršnih se ni izrekel proti nobenim igralcem drugih klubov, odkar obstoji tekmovanje v ligi. Obenem je upravni odbor JNZ udaril klub z zaporo igrisča, kar predstavlja tudi edinstveni primer ukrepov proti ligaskemu klubu.

Ker se ta primer eksploatira v tem pravcu, kakor da bi bili Slovenci pravi divjaki, ki na sprotne prireditvah pobijajo igralce in sodnike, ga je treba nekoliko natančneje osvetliti, in to s stališča objektivne resnice, kakor tudi glede postopka same JNZ.

Predvsem je treba pribiti, da niti po poročilih zveznih in podzveznih službujočih odbornikov, niti po ugotovitvah policije ne more biti govora o kakih večjih neredih na tekmi 29. sept. 1935, posebno pa ne o takih, ki bi upravičevali uporabo § 59 kazenskega pravilnika JNZ. Pri tem je gotovo zanimivo ugotoviti, da je bil podzvezni službujoči odbornik na tej tekmi član rivalnega kluba, ki tekmuje v skupinskem tekmovanju in ima malo interesa zagovarjati ASK Primorje.

Dejstvo je, da ni prišlo med tekmo do nobenih omenbe vrednih incidentov, da ni bil nihče izključen in da ni bil nihče od Gradjanskega poškodovan, razen morda pri čisto slučajnih faultih ali karambolih, ki so na taki tekmi tako rekoč neizogibni.

Vse bolj interesantno kot sam primer pa je postopanje k. o. pri JNZ. Zdi se, da se je postopalo v tem primeru po nekem ad hoc sportnem zakoniku, ne pa po kazenskem pravilniku, ki velja za vse, tudi za k. o. pri JNZ. Ali se pri tem zasledovali kak namen, ne vem, vem pa, da so grešili proti kazenskem pravilniku, ki daje tudi obtoženci v njegovo obrambo gotove pravice. Te pravice so popolnoma prezrli, kar je bilo gotovo v škodo dognanja čiste resnice.

Da navedem par primerov: Prvotno je prispel kazenskemu odboru pri LNP akt Zveze s pozivom, da izvede preiskavo proti igralcem ASK Primorja Slamiču in Bertonciju. Niso mi znani vzroki, ki so privedli zvezno upravo do tega, da se je premislila in poverila preiskavo članu upravnega odbora JNZ in sodniškemu kapetanu I. razreda g. B. Porobiču. Naj bo že kakorkoli, toliko poudarjani potrebi po hierarhiji v sportu in avtoriteti sportnih instanc to gotovo ni bilo v korist. Upam si trditi, da je bila s tem napravljena slabša usluga redu in disciplini v sportni organizaciji, ko se je s tem postopkom skušalo nekako skoditi ugledu uprave LNP in vzbudivti vtis njene neobjektivnosti, čeprav imajo o njej vse drugače mnenje štiri petine slovenskih klubov.

Naj bo že kakorkoli, dejstvo je, da je imel prispeti g. Porobič v Ljubljano dne 12. okt. 1935 in po službenih objavah zaslišati gg. zveznega in podzveznega delegata, dr. Jekiča, Buljeviča ter igralca Slamiča in Bertoncija. Dejstvo pa je tudi, da je omenjeni gospod prispel v Ljubljano preje in brez vednosti obtožencev zasliševal v hotelu »Miklič« priče, in to preden so se v podzvezni pisarni izvršila zasliševanja.

Službena objava v glasilu JNZ z dne 16. okt. 1935 trdi, da je po pričah gg. L. Macoratti, J. Kuhar, J. Verovšek, I. Sieler in S. Devčić, krivda ASK Primorja in igralcev dokazana in kazni upravičena. Ne da bi se spuščal v presojo verodostojnosti teh prič, ki so vse člani rivalnega kluba, ki tudi tekmuje v grupnem tekmovanju in ima na tabeli svoj interes, bi me zanimalo zvedeti, kaj so te priče izpovedale, ker to ni znano obtožencem, ki so na podlagi teh izpovedi kaznovani.

Kaj pa pravi naš sportni kodeks v tem pogledu? Kazenski pravilnik JNZ, ki mora veljati i za g. Porobiča i za Zvezo, pravi v § 70: »Obtoženi in prijavitelj ima pravico zahtevati, da prisostvuje zaslišanju in da na zaslišanju stavlja pričam vprašanja.« Kako so se mogli obtoženci poslužiti te pravice, če niso imeli niti pojma, da se v hotelu »Miklič« zaslišujejo priče?

(Nadaljevanje sledi.)

★

ASK Primorje (balko-atletika sekcija). V petek, dne 1. novembra ob 10 dopoldne na igrisču sestanek vsega aktiv, članstva z trenerji, g. Kleinom in prvi trenerji. V službu služnega vremena se vrši sestanek ob isti uri v restavraciji Slamič (kneška soba). Obveznost in točnost za vse. U. Klein pride v Ljubljano v petek ob 18. Pridite polnoštevilno na postajo k sprejemu. Opozorjajo se ob tej priliki vsi sportniki, ki bi želeli gojiti lahko atletiko, da pristopijo v sekcijo članstvo in obiskujejo tečaj g. Kleina, lahko se osebno prijavijo od 1. nov. naprej na igrisču pri trenerju ali pisemno na naslov sekcije, Tavčarjeva ulica 1-III.

SK Hirijska teniška sekcija. Drevi ob 20. važna seja sekcijskega odbora v kavarni Evropa. Glasilo se bo o opozarja, da do 10. pr. m. dvigne svoje rekvizite iz garderobe, ker se bo ista preuredila za simski sežano. Za stvari, ki se do danes roka ne dvignejo, ne odgovarja.

Jugoslovanska tekmovalna zveza v Zagrebu (službeno). Jugoslovanska tekmovalna zveza sklene na 21. 3. par. 15. zveznih pravil redno letno glasno skupščino, ki se vrši dne 21. novembra 1935. v Zagrebu a. pričetkom ob 14. uri s sledečim dnevnim redom: 1. Posvay predsednika in otvoritev skupščine. 2. Izvolitev verificacijskega odbora, verificacijske ter odobritve zapisnika lanskega obsega zveza. 3. Poročila: a) tajnika, b) blagajnika, c) zveznega kapetana, d) nadzornikov. 4. Prošnja in petoška. 5. Razredna odstopaščina upravnemu in nadzornemu odboru. 6. Volitve novega upravnega in nadzornega odbora. 7. Predlogi. 8. Službenosti. Po por. 15. točka 1. se morajo vse prilohe, prošnje in prošnje dostaviti tajništvo Zveze najmanj osam dni pred obnim zborom, ker se v nasprotnem slučaju ne bodo vršile v protre, če v določenem času občni zbor ne bo sklenjen, se vrši po uru kesnjeje ob vsakem številu članov z istim dnevnim redom in v isti prostorih. Prošnje, v katerih se b. vršili občni zbor, se bodo vršili navadno med 14. in 22. novembrom 1935 v službenih prostorih Jugoslovanskega športnega lista (Zagrebu, Slovenec (Ljubljana) in »Narbo« (Subotici). — Polovljena vožnja za delovno je zapovedna.

V Zagrebu, dne 30. oktobra 1935.

Predsednik: dr. Pavel Marinković, I. r.

Tajnik: Vilko Richter, I. r.

Za domači premog

je edino DVOROVNA

REKORD-PEČ

Dobivajo se povsod - Zahtevajte brezplačni cenik

„ZE PHIR“ d. d. tovarna peč

Subotica

Samoprodaja:

Ljubljana: Jos. Zalta & Komp.

Celje: D. Rakusch

Maribor: Železnina Lotz

Ptuj: Anton Brenčič

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm visoka pečilna vrstica po Din 2-50. Za pisarne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službekeje

200 Din nagrade

dam onemu, kateri mi preskrbi službo, službo, skladiščnika ali kaj sličnega. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13469. (a)

Službodobe

Kmečko dekle

vajeno živine, sprejem takoj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13468. (b)

Mesto organista in cerkvenika

odda duhovniški urad v Radomlju (p. Radomlje). Nastop službe 1. decembra 1935. Majhna kmetija. Stanovanje, drva, strelja prost. Dosej zdrženo s službo obč. služitelja. Prošnje naj se predložijo do 15. novembra 1935. (b)

Čevljar, pomočnika

takoj sprejem. Fabijan, Glinska 7. Stan in dom, Ljubljana. (b)

Služkinjo

spretno, sprejem. Poljanjska cesta 15, I. stopnišče, vrata 2. (b)

Denar

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana. Krekov trg 10

Knjižice

vseh zavodov kupim po najvišji ceni. — Sporočite zavod znesek in ceno na naslov: Grašek Jože, zastopnik št. »Financiers«, Ljubljana, Gledališka 4. d

Hranilne knjižice

Kmetijske posojilnice ljubljanske kupim. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 13481 (d)

Knjižico

Zadrženo posod. banke v znesku 9000 Din kupim. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »9000—12873«. d

Sobe

ODDAJO:

Sobo

prazno ali opremljeno — oddam eni ali dvema osebam. — Karlovska 3. (s)

Prodamo

Ce avto svoj stari prodajam a motorja bi znebil se rad. — hrz kupca ti mnogo prihrani. — Slovenec najmanjši? Inverzi

Hubertus

nepremojljiv. 250 Din, otroški s kapuco 145 Din, dobite pri Preskerju. Sv. Petra cesta št. 14. (l)

Sveže najfinišne norveško ribje olje

iz lekarne dr. G. Piccolija v Ljubljani se priporoča bledim in slabotnim osebam.

Zima se približuje!

Zelo ugoden nakup vsakovrstnih štetiinikov in peti pri Gustinčič Justin, Maribor, Tattenbachova 14

Nogavice, rokavice

in pletenice Vam nudim veliki izbori anjgodaenre in najceneje tverdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

Avtomatične

hladilne naprave izdeluje

G. F. SCHNEITER

Ljubljana, Frančiškanska 4

Tovarna v Skofji Toki

Preverjene reference

Ia bosanske češplje

suhe, 10 kg 86 Din. In evetlični med 10 kg 145 Din. Ia suhe hruške 10 kg 60 Din, franko poštnina razpošila G. Drechsler, Tuzla.

Telefon 2059

PREMOG

KARPOKETE

DRVA, KOKS nudim

Pogačnik

Bohorjeva ulica št. 5.

Patentirana peč

»Kraljica peči«

za premog, drva ali koks

— se dobi v trgovini z železnino A. Semenič in drug, Ljubljana, Miklošičeva cesta 15. (l)

VINA

irvovrstna po najugodnejših cenah kupite pri

Centralni vinarni v Ljubljani.

Krušno moko

za črn domać kruh in kruzno moko za žgance, vedno svežo, dobite pri

tvrdki Zorman, Ljubljana, Stari trg Tel. 26-37

Ruff kakao

je najboljši

Velika dražba

raznega pohištva, kakor jedilnic, spalnice, salonov, gosposke in zelo lepe lovske sobe, slik, preprog, posode i. t. d. se bo vrsila v nedeljo, dne 3. novembra ob 1/2 11 uri v gradu Rače (postaja Rače-Fram). Predmeti se lahko ogledajo na licu mesta 1. in 2. novembra od 9. do 16. ure in na dan dražbe do 10 ure.

NAZNANILO

TVRDKA

A. SEMENIČ IN DRUG - LJUBLJANA

trgovina z železnino, zaloga patentiranih KRALJICA PEČI

se je preselila

iz Kolodvorske ulice

na Miklošičevo cesto štev. 15

poleg Vzajemne zavarovalnice

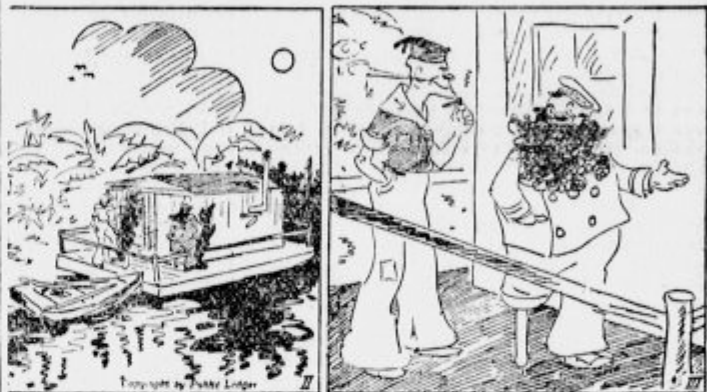
Tinčkove in Tončkove prigode

167.

Kapitan Mrhar se vrne

...in se je kakor krvoločni lev zakadil največjemu divjaku pod nože. Divjak pa se za Mukičovo bevskanje in jezo niti zmenil ni. Kar naprej je drezal ubogega Tončka s svojo dolgo sulico. Dečka sta se obupno branila in na vse grlo klicala na pomoč, a nihče ju ni slišal, nihče jima ni mogel pomagati...

Medtem, ko je Tinčkovo in Tončkovo življenje viselo na nitki, je njun splan, ki je bil privezan ob bregu reke, doletela redka čast: obiskala sta ga kapitan Mrhar in mornar Koki. Po dogovoru sta hotela počakati na njem, da se dečki vrnejo s svojega potovanja. »Da bi se le že kmalu vrnili!« je dejal kapitan Mrhar. »Tako rad bi že videl svojega sina. Sam ne vem, kako bi Tinčka in Tončka nagradil za to veliko radost.«

Poceni se zopet dobe solidni, lepi stoli tovarne Remec-Co

v Ljubljani, Kersnikova ulica 7 (poleg Slamiča)

+
LJUDSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA V SKOFJI LOKI
R. Z. Z. N. Z.

javlja, da je dolgoletni član njega načelstva

BABIČ FRANC

včeraj, vdan v voljo Vsemogočnega, mirno v Gospodu zaspal. Vestnemu in dobremu zadržniku ohranimo trajno časten spomin. Pogreb se bo vršil dne 30. oktobra 1935 ob 3. uri popoldne.

NAČELSTVO IN NADZORSTVO.

Sax Rohmer: 3. Skrivnost dr. Fu-Mančuja

»Sem, sir! Ravno kar sem zapiral vrata garaže, in ko sem se slučajno ozrl gor proti oknu delovne sobe sira Crichtona, sem videl, kako je skočil kviku. Kadar je pisal, se je namreč njegova senca jasno začrtala na zastorih okna. Minuto kasneje sem začul iz stranske ulice nekak klic.«

»Kakšen klic?«

»Možu je bilo videti, da ga je strašen dogodek napravil plašnega; zato mu je bilo težko, po bliže opisati klic. «Nekakšno tuljenje,« je slednjič odvrnil. »Se nikoli nisem slišal nič podobnega.«

»Nemara tako?« Smith je spustil rahel otožen klic, ki ga ni bilo mogoče opisati.

Wills je vidno zadržal, in zares: bil je pošasten glas. »Prav tako!« je izjavil. »Le mnogo glasneje.«

»Potem vem dovolj!« Iz Smithovega glasu je zvenelo zmagovalje. »Vendar stojte! Vedite naju še prej za hišo. «Nekakšno tuljenje,« je kmalu smo stali na tlakovancem dvorišču. »Tam so okna delovne sobe. Na onile strani levega zidu je majhna ulica, iz katere je jeknil krič. Dalje gori je potem Regentov park.«

»Ali se lahko od ondat vidijo ta okna?«

»Da, sir.«

»Kdo stane v sosedni hiši?«

»General Platt-Houston. Toda njegova družina zdaj ne biva v njej.«

»Tisto železno stopnišče gotovo veže hišo s sobami za služinčad?«

»Tako je.«

»Pošljite nekoga k vratarju z naročilom, da hočem pregledati stopnišče.« Najsi se mi je zdelo prijateljevo ravnanje še tako nenavadno, se vendar nisem mogel več prav ničemu čuditi. Odkar se je bil Smith pojavil v mojem stanovanju, mi je bilo, kakor da bi doživljal

razne stopnje mubavih, morečih sanj. Zgodba prijatelja o njegovi rani na roki; prizor našega prihoda v hišo sira Crichtona; popis mrivecvavih zadnjih besed: »Rdeča roka;« skrite nevarnosti v študijski sobi; tuljenje »ceste« — vse to je spadalo mnogo bolj v kake pošastne sanje kakor pa v trezno resničnost.

Ko nas je hišnik seznanil z nervozno staro žensko, ki je bila paznica sosedne hiše, se na vse zadnje nisem začudil, ko mi je Smith šepnil: »Sprehajaj se malo tja pa sem, Petrie! Radovedneži so se medtem že porazšli. Pozno bo že. Oči imej odprte in bodi oprezen! Misli sem, da sem prvi, pa me je on prehitel! In kar je še važnejše: on brčkane že ve, da sem jaz tu!«

S temi skrivnostnimi besedami je šel v hišo, jaz pa sem ostal na dvorišču ter razglabljal skrivnost, v katero sem bil tako zapleten. Kaj je povzročilo smrt sira Crichtona? Mar Nayland Smith to ve? Kaj pomeni parfumiirani pisemski ovitek? Kdo je tajinstvena osebnost, ki se je Smith dozdevno boji in ki ne streže le po njegovem življenju, marveč je najbrže umorila tudi sira Crichtona? Za časa njegovega službovanja v Indiji in nič manj v Angliji je bil pokojnik vse splošno zelo spoštovana oseba. Kdo je njegov skriti sovražnik? Nekaj se je rahlo dotaknilo moje rame. Naglo sem se obrnil. Sree mi je nemirno bilo kakor preplašenemu otroku. Nočni dogodki so razdražili moje živce.

Pred menoj je stala mlada deklica v večernem plašču. Ko mi je pogledala v lice, sem vedel, da še nikoli nisem bil videl tako zapeljivega, ljubkega in privlačnega obličja. Poleg polti plavalaske je imela temne oči in trepalnice kreolke, ki so mi kakor tudi nje polne rdeče ustnice izdajale, da lepa tujka ni bila dete naše severne obale.

»Odpustite mi, ako sem vas prestrašila!« je začela s svojevrstno prijetnim glasom, medtem ko je svoje vitko, z dragulji nakiteno roko zaupno položila na moje leht. »Vendar — je li

res, da je sir Crichton Davey umorjen?« Občutek nezaupanja je vzbudil v meni. Motril sem njene velike vprašujoče oči, toda ničesar nisem mogel čitati v njihovih skrivnostnih globinah — le spet sem se moral čuditi čaru skrivnostne neznanke. Čudna predstava je vrtela v moji domišljiji: rdečica teh škrlatnih ust, ki jo je napravila najbrže večja pomoč, a ne narava, bi morala zapustiti za poljubom prav tako sled, kakršno sem odkril na roki mrliča. Kmalu sem se spet otresele te misli ki je spadala v kako srednjeveško legendo. Nedvomno je bila prijateljica ali znanca sira Crichtona, ki je stanovala v njegovi bližini.

»Ne vem, ali so ga umorili« sem previdno odgovoril. »Vsekako pa je...«

»Mrtev?«

Prikimal sem. Povesila je trepalnice — omahovala — rahlo kriknila. Mislilec, da se zgudi, sem jo objel.

Pobito se je nasmehnila in me nežno odrlinila od sebe. »Je že minilo. Hvala vam!«

»Ste si li tega res v svesti? Morda je bolje, da vas nekoliko spremim, da...« Nisto opomorete. Lahko je stresla glavo, me naglo pogledala s čarobnimi očmi in z bolestin. izrazom nadaljevala: »Moje ime nikakor ne sme biti imenovano v tej strašni zadevi, toda — menim, da imam nekaj povedati... policiji. Ali hočete to komu izročiti — komu, ki je na vašem mišljenju za to primeren?« Hlastno mi je dala zapечатeno pismo in odhitela. Komaj pa se je oddaljila par metrov, se je na kratko obrnila in se vrnila. Ne da bi me pogledala, me je z očmi uprtimi v vogal dvorišča, zaprosila:

»Ako mi hočete napraviti veliko uslugo, za katero vam bom vselej hvaležna, morate osebo, ki ji boste izročili pismo, zapustiti in potem ne smete nocoj biti več v njeni bližini.«

Se preden sem mogel na to kaj odvrniti, je izginila. Iz nekolike razdalje sem slišal, da je zabrel avto, in ko je tačas pritekel po stopničah Smith, sem mu kar moči na kratko poročal o pripetljaju. Prijatelj me je resno poslušal;

potem pa mu je divji nasmeh zaigral krog ust. »Ona je visoka karta, izigrana proti meni. Toda on ni vedel, da imam jaz še višjo!«

»Kaj! Ali poznate mlado žensko?«

»Ona je najbolj nevarno orodje o orožarni sovražnika, Petrie. Toda ženska je dvorezen meč in nezanesljiva. V najino srečo se je je polastilo nenadno, za orientalko značilno nagnenje do tebe. Da, ti skomigavaš z rameni — pa je tako. Bila je poslana, da spravi to pismo v moje roke. Daj mi ga!« — Dal sem mu ga. — »Uspelo ji je. Poduhaj!«

Ko mi je pomolel ovitek pod nos, sem z občutkom neugodja spoznal tisti svojevrstni vonj z mize sira Crichtona.

»Ti veš, kakšne posledice je imelo to za sira Crichtona. Moreš se dalje dvomiti? Mlada ženska ni hotela, da bi ti delil mogočo usodo!«

»Smith,« sem z negotovostjo odgovoril. »Slepo sem ti sledil v to strahotno stvar, ne da bi bil zahteval kakega pojasnila; zidaj pa hočem in se ne ganem prej z mesta, dokler ne zvem, kaj je prav za prav v vsem tem.«

»Le nekaj korakov še — stari tovariš — do onegale voza! Tu si nisva varna življenja. Ah — zaradi streliz iz revolverja in sličnih reč, se ti ni treba bati! Možakar, čirar pomagati naju zdajle zasledujejo, meni, da bi bilo zanj nečastno, uporabljati tako izdajalsko orodje.«

Samo trije takšji so stali na oglu, in ko sva stopila v prvega, je nekaj švignilo za las mine mojega ušesa, po čudežnem naključju zgrešile Smitha in sfrčalo čez avto, najbrže v dvoriščni vrt. »Kaj je bilo to?« sem zaklical.

»Le brž vstopiva — hitro!« je šepetal Smith. »To je bil atentat št. 1. Več ti trenotno ne morem reči. Voznik ni ničesar zapazil. Petrie, potegni okno na tvoji strani gor in glej skozi šipo zadaj! Hvala Bogu! Se že peljemo!« Urne sem se ozrl. »Nekdo je vstopil v naslednji avto. Zasledujejo naju!« Nayland Smith se je naslonil nazaj in se trpko nasmeljal. »Petrie, ako bom srečno ušel iz te zasede, mislim, da me štiti čudežna sila.«